

Ett Haninge för alla

Vänsterpartiets förslag till

**MÅL OCH BUDGET 2026 för
Haninge kommun**

Eget förslag

Kommunfullmäktige 2025-10-20

§158 Mål och budget 2026–2028

För en mer rättvis och jämlik styrning av Haninge kommun med goda ekonomiska förutsättningar lägger vi ett motförslag till Haningealliansens Mål och Budget för 2026, enligt nedan bifogat dokument.

1 Förslag till beslut

Vänsterpartiet föreslår kommunfullmäktige besluta:

1. Att utdebiteringen för 2026 för Haninge kommun fastställs till 19:68.
2. Att bifogat förslag till Mål och budget 2026 fastställs enligt Vänsterpartiets förslag.
3. Att total ram för kommunens vidareutlåning och borgensåtagande för de helägda bolagen som uppgår till 4 480 mnkr för 2026 fastställs. Haninge kommun ingår borgen, så som för egen skuld, för de helägda dotterbolagen. Ramen är fördelad enligt följande:
 - Ram för vidareutlåning och borgen för Tornberget fastighetsförvaltnings AB uppgår till 4 400 mnkr.
 - Ram för borgen för Haninge bostäder AB uppgår till 80 mnkr, vilket avser borgen vid nyttjande av kommunkoncernens gemensamma checkräkningskredit.
 - Haninge kommun ingår borgen för Tornberget fastighetsförvaltnings AB:s förpliktelser, tecknade efter den 31 maj 2024, under derivatramavtal med banker.

2 Förord

Haninge är en kommun att vara stolt över. Här finns en mångfald av människor, miljöer och upplevelser. I Haninge finns tätare stadskärnor med närhet till skola, kommunikationer, kultur, fritidsaktiviteter och affärer, lantliga miljöer med närhet till skog, friluftsliv och varierad natur och närheten till havet och skärgården. Men för att alla ska kunna känna trygghet, delaktighet och framtidstro krävs politiska beslut som sätter människors behov före marknadens intressen.

Under lång tid har Haninge vuxit. Med det följer ett ansvar att se till att samhället växer med – att välfärden byggs ut, att skolor och äldreomsorg finns där människor bor, och att ingen hålls tillbaka för att man saknar resurser, kontakter eller rätt postnummer.

Men den nuvarande kommunledningen – Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna med stöd av Sverigedemokraterna – har valt en annan väg. De sänker skatten i ett läge där våra verksamheter redan går på knäna. De prioriterar privata vinster framför barns trygghet, äldreomsorgens kvalitet och insatser för klimatet. Istället för att investera i det som håller samhället ihop, monterar de ner det – steg för steg.

Skattesänkningarna låter kanske lockande, men i praktiken betyder de färre vuxna i klassrummet, kortare tider i hemtjänsten, färre fritidsledare och minskade möjligheter för unga att delta i kultur och idrott. Det är en politik som gynnar de som redan klarar sig – på bekostnad av dem som är beroende av en stark och rättvis välfärd.

Vänsterpartiet väljer en annan väg. Vi återställer skatten till 2024 års nivå – 19:68 kronor – för att ge kommunen muskler att leverera det som verkligen spelar roll i människors vardag. Vi investerar i trygg förskola och skola, i äldreomsorg byggd på respekt och värdighet, i ett klimatarbete som tar vår tids största kris på allvar – och i att bygga ett samhälle som håller ihop, inte glider isär.

Vi tror på en välfärd fri från vinstjakt. Vi tror att våra gemensamma resurser ska gå till det gemensamma bästa – inte till aktieutdelningar. Vi tror att solidaritet, jämlikhet och klimaträttvisa är grunden för ett samhälle där alla får plats. Mycket av det vi vill göra för Haninge kommer ta längre tid, men vi är övertygade om att vi med politisk vilja och rätt prioriteringar, kan göra Haninge till en solidarisk kommun med lika möjligheter för alla. Vänsterpartiets budget för 2026 med sikte på 2028 är rätt steg på vägen dit.

Vår budget för Haninge 2026–2028 är ett politiskt vägval. Vi visar att det är fullt möjligt att skapa ett bättre samhälle – om viljan finns. En jämlik, hållbar och solidarisk kommun kommer inte av sig själv. Den måste vinnas genom tydliga prioriteringar och modiga beslut.

Vänsterpartiet är ett socialistiskt, feministiskt och antirasistiskt parti på ekologisk grund. Vi vet att en annan politik är möjlig – en som sätter människor före marknadslogik. Det är den politiken vi presenterar här. Och det är den politiken som gör skillnad – på riktigt.

3 Innehåll

Eget förslag.....	1
1 Förslag till beslut.....	1
2 Förord.....	2
3 Innehåll	1
4 Vår vision för Haninge.....	1
5 Tabell driftbudget ramar 2026	2
6 Kommunstyrelsen	3
6.1 Sänkta arvoden till förtroendevalda.....	3
6.2 Socialt bokslut	3
6.3 En klimatsmart och miljövänlig kommun 1	
6.4 Hållbara upphandlingar	1
6.5 Hållbarhetsfond	1
6.6 Återanvänd befintliga byggnader och bevara kommunens mark	1
6.7 Skydd av mark, biologisk mångfald och ekosystemtjänster	1
6.8 En mer cirkulär kommun.....	2
6.9 Koldioxidbudget för Haninge	2
6.10 Solceller på kommunens byggnader	2
6.11 Billiga klimatsmarta hyresrätter och minskad bostadssegregation.....	2
6.12 Fler kollektivhus för minskad ensamhet..	2
6.13 Västerhaninge simhall	3
6.14 En attraktiv kommun som erbjuder goda arbetsvillkor	3
6.15 Minskat antal konsulter	3
6.16 Hbtqi+-kompetens	3
6.17 En menssäkrad kommun.....	3
6.18 Lokal Barnombudsman.....	3
6.19 Insatser för ökad demokrati, delaktighet och högre valdeltagande	4
6.20 Stärka de nationella minoriteternas inflytande och identitet	4
6.21 Jordbrolyftet	4

6.22 Levande skärgård året om.....	4
6.23 Gratis arbetsskor till personal inom vårhården	4
6.24 Hyresfrihet för kommunens verksamheter 5	
6.25 Kommunstyrelsens reserv.....	5
6.26 Kommunfullmäktiges reserv	5
6.27 Uppdrag till nämnden	6
7 Barn- och förskolenämnden	7
7.1 Fler pedagoger i förskolan.....	7
7.2 Mindre barngrupper	8
7.3 Rätt till heltid i förskolan.....	8
7.4 Öppna förskolan i Brandbergen, Jordbro och Vega	8
7.5 En förskola fri från kränkningar	8
7.6 Mer utomhuspedagogik och utevistelse..	8
7.7 Uppdrag till nämnden	9
8 Grundskolenämnden	10
8.1 Trygg och likvärdig skola.....	10
8.2 Högstadium i Jordbro	10
8.3 Fortsatt rätt till gratis frukost	11
8.4 En stark och fungerande elevhälsa	11
8.5 Kunskap om psykisk hälsa för friskare barn 11	
8.6 Lärstudios och lovskola	11
8.7 Mer fysisk aktivitet i skolan	11
8.9 Uppdrag till nämnden	12
10 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden.....	13
10.1 Gymnasie- och vuxenskolan.....	13
10.2 Samverkan mellan skola och arbetsliv..	14
10.3 Extra stöd för att fler ska fullfölja gymnasieutbildning.....	14
10.4 En stark och fungerande elevhälsa i gymnasiet.....	14
10.5 Ökad fysisk aktivitet på gymnasiet.....	14
10.6 Elevhälsa för Centrum Vux	14

10.7	Kostnadsfri kurslitteratur på Centrum Vux	14	12.11	Skolsociala team för alla kommunala skolor	22
10.8	Uppdrag till nämnden	15	12.12	Personlig assistans i kommunal regi.....	22
10.9	Arbetsmarknad	15	12.13	Minnesgåva för deltagare inom daglig verksamhet LSS och SoL.....	22
10.10	Feriearbete och ungdomsjobb.....	16	12.14	Ökad habiliteringsersättning för daglig verksamhet.....	22
10.11	Relevanta kombinations- och yrkesutbildningar i samverkan med näringslivet	16	12.15	Rätt till heltid i daglig verksamhet.....	23
10.12	Fler arbetstillfällen och fler i egen försörjning.....	16	12.16	Uppdrag till nämnden	23
10.13	Hållbar arbetsmarknad.....	16	13	Äldrenämnden	24
10.14	Uppdrag till nämnden	17	13.1	Utökad bemanning.....	24
11	Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	17	13.2	Individens behov i centrum	24
11.1	Aktiv, jämställd och jämlik fritid.....	18	13.3	Sommarkollo för seniorer	25
11.2	Fritidsgårdar i alla kommundelar och uppsökande verksamhet	18	13.4	En äldreomsorg utan vinster	25
11.3	Fritidsbibliotek	18	13.5	Extra personal vid extraordinära situationer	25
11.4	Ökad simkunnighet i Haninge	18	13.6	Uppdrag till nämnden	25
11.5	Kostnadsfri kulturskola.....	18	14	Stadsbyggnadsnämnden	26
11.6	Kolloverksamhet och lovaktiviteter.....	19	14.1	Feministisk stadsplanering och barnperspektiv.....	26
11.7	Levande kultur och fritid för alla	19	14.2	Jämställd snöröjning i kommunal regi..	26
11.8	Uppdrag till nämnden	19	14.3	Gröna parker och lektytor	27
12	Socialnämnden	20	14.4	Minskat behov av bilen.....	27
12.1	Anta nollvision mot våld i nära relation	20	14.5	Barn i rörelse med grönnare skol- och förskolegårdar	27
12.2	Kompensation för indraget studiestöd ..	20	14.6	Skydd av kulturmiljöer	27
12.3	Social bostadsförtur	21	14.7	Uppdrag till nämnden	28
12.4	Hållbar upphandling av skyddat boende	21	15	Valnämnden	28
12.5	SL-kort och medlemskap i Hyresgästföreningen i försörjningsstödet	21	16	Revision	29
12.6	Kommunal hyresgaranti	21	17	Ekonomisk plan 2026–2028.....	29
12.7	Familjecentraler i Jordbro och Brandbergen.....	21	17.1	Resultatbudget	30
12.8	Ökade resurser och utökad bemanning på familjecentralen i Handen	21	17.2	Kassaflödesanalys.....	30
12.9	Ökad kompetens inom socialpsykiatri	22	17.3	Låneram och borgensåtagande	30
12.10	Bättre kompetens ger bättre LSS-beslut	22	18	Driftbudget.....	32
			19	Elevpeng	33
			20	Investeringsbudget	34

20.1	Investeringsbudget 2025 och plan för 2026-2028 per nämnd	35
20.2	VA-investeringar 2026	35
20.3	Exploateringsinvesteringar 2026	36
20.4	Investeringsbudget för Tornberget	36
21	Kommunens styrsystem	37
21.1	Ekonomistyrning	38
21.2	Målstyrning.....	38
21.3	Kvalitetsstyrning.....	39
21.4	Intern kontroll.....	39
22	Riktlinjer för god ekonomisk hushållning.....	39
22.1	Finansiella mål.....	39
22.2	Rapporteringsskyldighet.....	40
22.3	Taxor och avgifter	40
22.4	Kommungemensamma tjänster	40
22.5	Tidplaner för uppföljning 2026 samt Mål och budget 2027–2029.....	41
23	Kommunala bolag och kommunalförbund.....	42
23.1	Haninge Bostäder AB och Tornberget fastighetsförvaltnings AB	42
23.2	Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	42
23.3	Södertörns överförmyndarnämnd	42
23.4	SRV återvinning AB.....	42
23.5	Samordningsförbundet Östra Södertörn	42
23.6	Södertörns Brandförsvarsförbund.....	42

4 Vår vision för Haninge

Haninge är en socialt hållbar, jämlik och trygg kommun där alla invånare har inflytande och möjlighet till delaktighet.

Haninge klarar kompetensförsörjningen och ger anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

Haninge är en grön och levande kommun som är ledande i klimatomställningen och har en stor biologisk mångfald. och är en kommun utan bostadsbrist och segregation.

Haninges hela organisation genomsyras av ett barnperspektiv och utgår ifrån internationella konventioner.

Haninge har ett rikt näringsliv med en mångfald av företag som bidrar till en hållbar arbetsmarknad och trygghet.

Haninges välfärd möter allas behov.

Haninge har ett starkt civilsamhälle med ett rikt kultur- och föreningsliv.

Klockargatan Västerhaninge ©Vänsterpartiet Haninge

5 Tabell driftbudget ramar 2026

Nämnder, styrelser, tkr	Haningealliansens budget 2026	Vänsterpartiets budget 2026	Skillnad
KF reserv	0	35 000	35 000
KS-reserv	25 000	15 000	-10 000
Kommunstyrelsen	379 700	406 008	26 308
Södertörns överförmyndarnämnd	0	0	0
Valnämnd	4 100	5 500	1 400
Revision	2 200	2 200	0
Äldrenämnd	993 700	1 045 665	51 965
Socialnämnd	1 286 900	1 319 374	32 474
Stadsbyggnadsnämnd	260 100	283 622	23 522
Barn- och förskolenämnd	812 200	834 915	22 715
Grundskolenämnd	1 926 100	1 983 216	57 116
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnd	631 900	649 934	18 034
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnd	315 500	336 952	21 452
Totalt	6 637 400	6 917 386	279 986
Skatteintäkter och generella statsbidrag	6 983 400	7 189 300	205 900
Finansnetto	0	0	0
Resultat	346 000	271 914	135 700

6 Kommunstyrelsen

Haninge kommuns befolkning ökar stadigt och bostadsbehovet är stort. Vi behöver hyresrätter med rimliga hyror som alla har råd med. Våra skattepengar ska gå till välfärd för alla istället för vinster till några få. Haninge kommun är också en skärgårds- och landsbygdskommun med ett rikt natur- och djurliv. Detta ska vi värna och skydda genom viktiga miljö- och klimatsatsningar. Vi ska sträva efter ett socialt och ekologiskt hållbart Haninge, där jämställdhet råder, sociala livsvillkor är goda och där vi bidrar till att skydda jordens ekosystem och hantera våra resurser varsamt och långsiktigt.

Nämndmål

- Haninges verksamheter håller god kvalitet och god ekonomisk hushållning.
- Haninge växer och utvecklas på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt.
- Haninge är en attraktiv och trygg kommun att leva och verka i.
- Haninge kommuns anställda har goda förutsättningar för att utföra ett arbete av hög kvalitet.
- Haninge kommun har ett hållbarhetsperspektiv som genomsyrar verksamheten.

Haninge kommunhus, Handen ©Vänsterpartiet Haninge

6.1 Sänkta arvoden till förtroendevalda

För att klyftan i Haninge inte ska bli för stor mellan politiker och invånare vill vi i Vänsterpartiet att förtroendevaldas arvoden ska sänkas för att därefter frysas för kommande år. 2025 är en kommunalrådsresurs i Haninge kommun 1 068 500 kr/år vilket gör att heltidsarvoderade kommunalråd har en månadslön på närmare 89 041 kr, långt över medelinkomsten i kommunen. Vi vill att kommunalrådsresursen minskas med 10%. Detta skulle innebära en besparing på cirka 2 miljoner SEK/år som kan användas till kommunens kärnverksamhet.

6.2 Socialt bokslut

Vänsterpartiet kämpar alltid för social rättvisa. En förutsättning för att förbättra den sociala rättvisan för Haninges medborgare är att det finns ett socialt bokslut som visar de olika förhållanden som kommunens medborgare lever under. Vi vill införa ett socialt bokslut där det sociala bokslutet utgår från fem perspektiv av social hållbarhet: skillnader i inkomst, valdeltagande, delaktighet och inflytande, jämställdhet och integration

6.3 En klimatsmart och miljövänlig kommun

Vänsterpartiet ser det som en självklarhet att Haninge ska arbeta strategiskt och målinriktat för att minska vår negativa miljöpåverkan och våra utsläpp av växthusgaser i kommunens alla verksamheter. Tydliga målsättningar och ett specifikt forum för miljö- och klimatarbetet ger oss förutsättningar att hålla en hög takt i den nödvändiga omställningen.

Genom en digital sammanställning ska det bli lättare för Haningeborna att hitta klimatsmarta initiativ och verksamheter som finns runt om i kommunen.

Det som serveras i Haninges verksamheter ska vara klimatsmart, med fokus på säsongsbetonad, närodlat och animaliefri mat. Målsättningen är att halvera köttkonsumtionen och matsvinnet i våra verksamheter till år 2028. Vi vill också sätta upp mål för växthusgasutsläpp per portion i offentlig verksamhet.

6.4 Hållbara upphandlingar

Vi har stora möjligheter att styra vilka produkter och tjänster Haninge kommun använder sig av genom upphandling. Vi som kommun ska upphandla hållbart och premiera aktörer som tar socialt ansvar, värnar miljö- och klimat och har bättre arbetsvillkor. Miljömässigt hållbar upphandling minskar vår negativa miljö- och klimatpåverkan. Socialt hållbar upphandling främjar goda anställningsvillkor, säkerställer att tjänster som upphandlas kan användas av alla oavsett funktionsförmåga och att personer som står utanför arbetsmarknaden får anställning. Upphandlingarna ska också följa gällande internationella konventioner.

6.5 Hållbarhetsfond

Omställningen till långsiktigt hållbara kommunala verksamheter görs inte över en natt och kräver ofta investeringar utöver ordinarie budget. För att säkerställa att kommunens verksamheter kan klara att göra en grön omställning, och kunna investera för social hållbarhet och jämställdhet vill vi inrätta en hållbarhetsfond från vilken våra verksamheter kan söka investeringsmedel. Vi måste avsätta en pott för hållbarhetsomställningen i kommunstyrelsens reserv för att dessa investeringar ska fungera på lång sikt.

6.6 Återanvänd befintliga byggnader och bevara kommunens mark

Nya byggnader har störst klimatpåverkan under byggskedet. Haninge ska ha som policy att, istället för att riva befintliga byggnader, först undersöka om vi kan återanvända hela eller delar av byggnaderna och infrastrukturen. På så vis tar vi tillvara på kvarterens karaktär och minskar byggets klimatpåverkan. Vi vill även verka för att bevara kommunens mark i kommunens ägo så att den kommer alla kommuninvånare tillgodo. Vi ska också premiera återbruk även vid nybyggnation.

6.7 Skydd av mark, biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Haninge kommun ska ta än mer hänsyn till ekosystemtjänsters värde i planarbetet och ta ansvar för att skydda värdefull natur och biologisk mångfald i kommunen. Vi i Haninge ska bevara och skapa gröna, trivsamma miljöer i bostadsområden och stadsmiljön för att hjälpa naturliga funktioner som avrinning av regnvatten, och skydd mot sol och starka vindar. Vi vill i första hand bygga bostäder på redan hårdgjorda ytor och natur som skadas vid byggande ska självklart återskapas. Vi vinner helt enkelt mycket på att bevara naturen, och att skapa nya gröna ytor i vår närmiljö.

6.8 En mer cirkulär kommun

Det ska vara lätt att återanvända istället för att slänga i Haninge. Genom ett nytt arbetssätt för hantering av möbler och inventarier i Haninge kommun kan vi öka resurshushållningen och bidra till ett miljömässigt hållbart samhälle. Vi blir mer cirkulära och kan spara både pengar och miljö. Vi behöver en plan för hur gamla möbler och inventarier hanteras så att de inte hamnar på tippen. saker som fungerar ska kunna användas igen, säljas eller skänkas till välgörenhet. Genom ett återbruksprogram, i samverkan med kommunens arbetsmarknadsinsatser kan vi bättra ta hand om våra ekonomiska, ekologiska och sociala resurser.

6.9 Koldioxidbudget för Haninge

Klimatfrågan är vår tids ödesfråga. Vi måste akut minska våra utsläpp av växthusgaser och vi behöver kraftfulla åtgärder för att uppnå Parisavtalets mål om att uppvärmningen inte ska gå över 1,5 grad. Det är nödvändigt att ha en plan med tydliga och effektiva mål längs vägen så att vi vet att vi gör det vi ska och i tillräcklig takt. Ett bra verktyg för att mäta att Haninge gör sin del för att nå klimatmålen är att ta fram en koldioxidbudget för Haninge.

6.10 Solceller på kommunens byggnader

Vi behöver säkra att Haninge, över tid, kan bli självförsörjande med egen förnybar och närproducerad el. Att vara självförsörjande gällande el är bra, inte minst ur ett kris- och säkerhetsperspektiv. Vi vill säkra tillgången på el i Haninge genom att våra kommunala byggnader bidrar till vår egen elproduktion med solpaneler på tak eller väggar, eller genom fönster med inbyggda solpaneler. Solenergi är en effektiv energikälla som dessutom är billig och erbjuder vår största möjlighet att ställa om till förnybar energi.

6.11 Billiga klimatsmarta hyresrätter och minskad bostadssegregation

Det råder akut bostadsbrist och Haninge Bostäder behöver bygga många fler hyresrätter, som folk har råd att bo i. Vi behöver ändra ägardirektiven för Haninge bostäder, så att bolagets fokus kan läggas på att tillhandahålla bra och billiga hyresbostäder i alla kommundelar. För att bygga mer behövs också tydliga målsättningar om fler hyresrätter i kommunens detaljplaner och annan planering, samt markanvisningar till Haninge Bostäder. Det vi bygger behöver vara både klimatsmart, resurs- och kostnadseffektivt. Vi vill därför bygga mer i trä, och att Haninge kommun ska ta fram en träbyggnadsstrategi. Att bygga i trä är billigare, snabbare och mer miljövänligt och skapar byggnader som är trivsamma och vackra. Vissa områden i kommunen har knappt några hyresrätter alls. Dessa områden är de mest segregerade i kommunen, och detta vill vi se förändras. Våra områden ska möjliggöra att människor med olika bakgrunder, ekonomiska förutsättningar och livssituationer möts. Nämnden ska ta fram en plan för att bryta bostadssegregationen i Haninge, med fokus på hur vi kan bygga fler hyresrätter med rimlig hyra i alla delar av kommunen.

6.12 Fler kollektivhus för minskad ensamhet

Kollektivhus är en resurseffektiv boendeform och ökar sociala kontakter. Här har man sin egen lägenhet, men samtidigt tillgång till gemensamma ytor och social samvaro. I kollektivhusen kan olika generationer bo tillsammans och hjälpa varandra med praktiska saker, dela på utrymme för olika aktiviteter, laga mat och äta tillsammans. Utbytet mellan olika generationer ger mycket stimulans och upplevs ofta som en stor trygghet. Behovet av vård- och omsorgsboende kan också ofta flyttas fram. Även specifika kollektivhus för enbart seniorer ger en stor trygghet. Vänsterpartiet vill att Haninge kommun bygger kollektivhus i egen regi, med prisvärda hyresrätter.

6.13 Västerhaninge simhall

Behovet av en ny simhall i kommunen har funnits i många år och invånarna i Västerhaninge med omnejd har länge väntat på en simhall i kommundelen. Vi i Vänsterpartiet är glada att kommunfullmäktige beslutat om planuppdrag för simhallen och att byggstarten ska ske senast 2027, men vet att det kan ta tid innan beslut som dessa faktiskt genomförs och vill fortsätta följa frågan.

6.14 En attraktiv kommun som erbjuder goda arbetsvillkor

Haninge ska vara en attraktiv arbetsgivare för att tillgodose framtida kompetensförsörjning. Bra personalpolitik, tillitsbaserad styrning, goda arbetsförhållanden och medarbetarinflytande är viktiga faktorer för friska och nöjda medarbetare. Arbetstidsförkortning, ökad friskvårdspeng och friskvårdstimme är förslag som vi ser kan förbättra livskvaliteten för kommunens medarbetare.

6.15 Minskat antal konsulter

Vi ser en möjlighet att spara in på kostnader genom att minska användningen av konsulter och externa projektledare. Med egen personal tar vi tillbaka kontrollen över både finanserna och utförandet samt får bättre kontinuitet, mer rättssäkra processer och god service till våra medborgare. Det blir också en investering i vår egen personal där pengarna vi sparar kan investeras i dem genom att erbjuda kompetensutveckling, bättre arbetsvillkor och förmåner.

6.16 Hbtqi+-kompetens

Vi i Vänsterpartiet vill att Haninges alla medarbetare ska få kompetensutveckling gällande normkritiskt förhållningssätt och hbtqi+. Att få vara sig själv borde vara en självklarhet för alla, men tyvärr ser verkligheten annorlunda ut. Hbtqi+-kompetens handlar helt enkelt om att vi ska säkerställa mänskliga rättigheter i vardagen. Vi blir en bättre och tryggare kommun genom att öka vår kunskap, och förbättrar samtidigt arbetsmiljön och möjliggör ett inkluderande klimat och ett bättre bemötande.

6.17 En menssäkrad kommun

Mensskydd ska inte vara en klassfråga och ditt kön ska inte påverka din ekonomi eller dina möjligheter. Vi vill normalisera och öka kunskapen om mens eftersom det är viktigt både ur arbetsmiljö- och jämställdhetssynpunkt. Hela Haninge kommuns organisation ska vara menssäkrad och det ska finnas tillgängliga mensskydd i alla kommunens verksamheter, både för personal, de som omfattas av kommunens verksamhet och kommuninvånare som tar del av kommunens tjänster och service. Verksamheter utrustade med mensskydd och förståelse för mens bidrar till att utjämna sociala och ekonomiska skillnader vilket gynnar en mer jämlik hälsa, inkludering och en bättre arbetsmiljö. Personer med personalansvar ska ges grundläggande kunskaper om menscykeln och hur menscykelrelaterade sjukdomar kan påverka hälsa och välbefinnande. Mens bidrar även till ökad skolfrånvaro, eftersom alla inte har råd med, eller känner sig bekväma att be om mensskydd hemma eller i skolan. Gratis och lättillgängliga mensskydd i skolorna ska därför vara en självklarhet.

6.18 Lokal Barnombudsman

Vi vill införa en ny tjänst i Haninge kommun: en lokal Barnombudsman, för att sätta barnet i första rummet. En barnombudsman granskar kommunens beslut som berör barn, säkerställer att personal utbildas i barnkonsekvensanalys och barnrättsperspektiv, och är ombud för barn och föräldrar i enskilda fall för att säkerställa att barnets rättigheter tillgodoses.

6.19 Insatser för ökad demokrati, delaktighet och högre valdeltagande

I ett Haninge för alla behövs just alla. Allas delaktighet, samskapande och röst behövs. Idag ser förutsättningarna för delaktighet och känslan av tillhörighet olika ut beroende på var du bor. Flera områden i Haninge har väldigt lågt valdeltagande, och här finns också lägre tilltro till samhället och en bristande framtidstro. Därför behövs riktade satsningar för ökad demokrati och delaktighet i Haninge. Det kan handla om insatser som stärker förankringen och samhörigheten till lokalsamhället, som exempelvis demokratikurser, olika samråd och medborgardialog. Insatserna kan ske i samverkan med civilsamhället, exempelvis studieförbund och lokala föreningar. Vi vill införa ett särskilt stöd till föreningar som kan visa att de aktivt främjar dessa målsättningar, eller anordnar aktiviteter med anknytning till detta.

6.20 Stärka de nationella minoriteternas inflytande och identitet

De fem nationella minoritetsgrupperna (judar, samer, sverigefinnar, romer och tornedalingar) har ett förstärkt grundskydd i lagen, med bakgrund i att de genom historien har utsatts för marginalisering, diskriminering och andra former av utsatthet. Vi vill synliggöra och förstärka arbetet med de nationella minoriteterna i Haninge kommun, bland annat genom statsbidrag för Romsk inkludering och Äldreomsorgslyftet för att kunna utbilda äldreomsorgspersonal i det finska språket. Vi ska genomföra kompetenshöjande insatser för kommunens anställda och beslutande politiker gällande minoriteters rättigheter och särställning. Haninge kommun ska ha en aktiv roll i att informera om minoriteters rättigheter, och i att stärka gruppernas språk, kultur och identitet genom bland annat modersmålsundervisning, resurser till finskspråkiga verksamheter och stöd till minoritetsgruppernas intresseföreningar.

6.21 Jordbroyftet

Planerna för ett nytt centrum i Jordbro vid pendeltågsstationen, ny bussterminal, nytt torg, cirka 270 nya bostäder, allaktivitetshus och förskola som skulle lyfta och utveckla Jordbro till en attraktiv, trygg, levande och hållbar stadsdel har övergivits av nuvarande kommunledning, och idag saknas både detaljplan och framtidsvisioner för Jordbros utveckling. Vi i Vänsterpartiet tar Jordbro på allvar. Vi vill lyfta Jordbro genom ett helhetsgrepp för kommundelen. Jordbroyftet är en långsiktig satsning för en trygg och trivsamt kommundel, förbättrade levnadsvillkor och ökat välbefinnande. Hela kommunkoncernen tillsammans med fastighetsägare, näringsliv, civilsamhället och de som bor och verkar i Jordbro ska arbeta tillsammans för att nå dit. Jordbroyftet inkluderar bland annat ett högstadium i Jordbro, ny detaljplan för Jordbro centrum med familjecentral och allaktivitetshus, bättre förutsättningar för förenings- och kulturlivet, öppen förskola, medborgardialog och satsningar för ökad demokrati och delaktighet.

6.22 Levande skärgård året om

Haninge ska ha en levande skärgård med bostäder, skolor, samhällsservice, kollektivtrafik och näringsliv, samtidigt som vi tar hänsyn till och skyddar värdefull och känslig natur. För det behöver vi upprätta en skärgårdsplan som anger hur vi värnar och utvecklar vår skärgård på ett hållbart sätt och gör den attraktiv för turister att besöka samt människor att bo och verka i, året om.

6.23 Gratis arbetsskor till personal inom välfärden

Bra arbetsskor är en god investering och det är en självklar arbetsförmån i många mansdominerade yrken. Att gå i dåliga eller felaktiga skor på jobbet är tyvärr vanligt och innebär ofta ökad trötthet, skador och felaktig belastning. För den som redan har låg lön och kanske bara jobbar deltid, är fotriktiga arbetsskor en stor utgift. Bra skor kan vara avgörande för att förebygga förslitnings- och belastningsskador, felbelastning och halk- eller fallolyckor. Vi vill satsa på medarbetare i Haninge kommun, i många av de yrkesgrupper som är i behov av bra arbetsskor. Haninge

kommun ska därför stå för arbetsskor för personal inom äldreomsorg och hemtjänst, förskola, skola och fritidshem, gymnasium och socialt arbete (såsom LSS-verksamhet, fältverksamhet och boendestöd).

6.24 Hyresfrihet för kommunens verksamheter

Idag betalar kommunens verksamheter hyra för att använda kommunens lokaler. Dessa hyresintäkter går till Tornberget, som äger och förvaltar fastigheterna och finansierar sin verksamhet genom hyresintäkter. För att skapa mer förutsägbar ekonomi för kommunens verksamheter vill vi att de ska kunna använda lokalerna utan att själva betala hyra. Istället ska Tornberget få sina driftsmedel direkt från kommunen. Om en verksamhet hyr externa lokaler ska kostnaden belasta förvaltningen och inte den enskilda verksamheten. Vi vill utreda hur detta kan genomföras i Haninge för att ge kommunens verksamheter bättre, och mer förutsägbara ekonomiska förutsättningar.

Kommunstyrelsens driftbudgetram för 2026 uppgår till 406,0 mnkr.

Kommunstyrelsen, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-370 400	-370 400	-406 008	-440 602
Generell kompensation		-10 408	-7 594	-7 746
Övriga politiska satsningar		-20 700	-25 000	-15 000
Övrigt: Arbetsskor till välfärdsarbetare		-4 500	-2 000	
Ny ram	-370 400	-406 008	-440 602	-463 348

6.25 Kommunstyrelsens reserv

Kommunstyrelsens reserv avdelas som säkerhetsmarginal för oförutsedda väsentliga avvikelser eller strukturella förändringar under verksamhetsåret.

Kommunstyrelsens reserv för 2026 uppgår till 15,0 mnkr.

Kommunstyrelsens reserv, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-67 000	-67 000	-15 000	-15 000
Justering reserv		52 000		
Ny ram	-67 000	-15 000	-15 000	-15 000

6.26 Kommunfullmäktiges reserv

Kommunfullmäktiges reserv avdelas som säkerhetsmarginal för oförutsedda väsentliga avvikelser eller strukturella förändringar under verksamhetsåret. Kommunledningen väljer att inte ha en reserv som kommunfullmäktige beslutar om. Vi anser däremot att det är mer demokratiskt att ha en reserv även i kommunfullmäktige, där alla partier är representerade utifrån valresultatet, något som bättre speglar kommuninvånarnas vilja.

Kommunfullmäktiges reserv för 2026 uppgår till 35 mnkr.

Kommunfullmäktiges reserv, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	0	-35 000	-35 000	-35 000
Ny ram	0	-35 000	-35 000	-35 000

6.27 Uppdrag till nämnden

- Att sänka förtroendevalda arvoden, genom att kommunalrådsresursen minskas med 10%.
- Att införa ett socialt bokslut för Haninge kommun.
- Att ta fram förslag på, och inrätta ett politiskt forum (nämnd, beredning eller utskott) för att driva klimat- och miljöarbete i kommunen.
- Att sätta upp tydliga mål- och delmål för alla nämnder gällande miljö- och klimatarbete i kommunen.
- Att göra en digital sammanställning av klimatsmarta initiativ och verksamheter i Haninge.
- Att halvera både köttkonsumtionen och matsvinnet i våra verksamheter till år 2028.
- Att införa beräkningar av växthusgasutsläpp per portion som serveras i våra verksamheter.
- Att ställa höga krav på socialt och miljömässigt hållbara alternativ vid upphandlingar.
- Att inrätta en hållbarhetsfond och avsätta driftsmedel för hållbarhetsomställning.
- Att ta fram en policy i syfte att återanvända befintliga byggnader framför att bygga nytt.
- Att bevara kommunens mark i egen ägo.
- Att inventera natur- och kulturmiljöer, och skydda mer mark för att bevara Haninges karaktär och mångfald.
- Att värna gröna kilar i stadsplaneringen, både genom riktlinjer och tydliga målsättningar i översiktsplanering.
- Värna ekosystemtjänster vid stadsplanering både genom riktlinjer och tydliga målsättningar i översiktsplanering.
- Att bevara och skapa gröna trivsamma miljöer i stadsmiljön genom arbete med grönytefaktor.
- Att ta fram riktlinjer för bättre hantering av möbler och inventarier för att öka kommunens cirkularitet.
- Att ta fram en koldioxidbudget för Haninge.
- Att ta fram en plan för hur kommunens byggnader ska bidra till Haninges elförsörjning genom solceller på tak, väggar eller i fönster.
- Att skapa en målsättning för andel hyresrätter i Haninges översikts- och detaljplanering.
- Att ta fram ett förslag för ändring av Haninge Bostäders ägardirektiv, utifrån syftet att de ska kunna expandera.
- Att uppdraga Haninge Bostäder att bygga billiga, klimatsmarta hyresrätter och kollektivhus på anvisad mark.
- Att ta fram en plan för att bryta bostadssegregationen.
- Att bygga kollektivboende för olika generationer i egen regi.
- Att ta fram en tidsplan för byggandet av en simhall i Västerhaninge.
- Att ta fram en träbyggnadsstrategi för Haninge.
- Att arbeta strategiskt för att öka Haninges attraktivitet som arbetsgivare genom att satsa mer på friskvårdande insatser och minska sjuktagen i kommunens verksamheter.
- Att införa tillitsbaserad styrning, istället för New public management.
- Att se över och minska antalet externa konsulter.
- Att genomföra HBTQI+-utbildningar i Haninge kommuns verksamheter på alla nivåer.
- Att menssäkra alla kommunens verksamheter och erbjuda kostnadsfria mensskydd.
- Att inrätta tjänsten lokal Barnombudsman.
- Att genomföra insatser för ökad demokrati, jämlikhet, delaktighet och valdeltagande, framförallt i de kommundelar där valdeltagandet och tilltron till samhället är lågt.
- Att stärka de nationella minoriteternas inflytande och identitet.
- Ta fram en plan för genomförandet av Jordbrolyftet i samverkan med övriga nämnder, utskott och relevanta aktörer.
- Att ta fram en ny detaljplan för Jordbro centrum, som en del av Jordbrolyftet.
- Att ta fram en skärgårdsplan för Haninge.

- Att införa gratis arbetsskor till personal i Haninge kommuns välfärdsyrken.
- Att utreda möjligheterna till slopat interndebiteringssystem

7 Barn- och förskolenämnden

Alla barn har rätt att gå i en bra förskola. Förskolan är viktig för att alla barn ska förberedas att möta olika situationer och utmaningar. Här ska barnen kunna spendera sina dagar i en god miljö med både vila och aktiviteter som är anpassade efter deras behov och vistelsetid. Haninge kommun ska se barn som kompetenta människor som ska vara delaktiga i att forma sin tid på förskolan. Miljön ska vara tillgänglig för alla och inspirera barnen att samspela och utforska omvärlden, samt stödja barnens utveckling, lärande, lek och kommunikation.

Nämndmål

- Kvaliteten och tryggheten i Haninges förskolor och pedagogiska omsorg är hög.
- Barnen och vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.
- Haninges verksamheter utgår från ett barnrättsperspektiv och barnets bästa vid beslut.
- Haninges barnomsorg har ett hållbarhetsperspektiv som genomsyrar verksamheten.

Vargbergets förskola, Västerhaninge ©Vänsterpartiet Haninge

7.1 Fler pedagoger i förskolan

Våra barn har rätt att synas, höras och få den omsorg de behöver varje dag på våra förskolor. Förskolan är också det första steget i barnets utbildning och ska lägga grunden till ett livslångt lärande. Idag har Haninge kommun en personaltäthet långt under rikssnittet och en lägre andel förskollärare än majoriteten av Sveriges kommuner. Förskollärare ansvarar för det pedagogiska innehållet i förskolans undervisning och för att främja barns utveckling och lärande och har ett särskilt ansvar för det som arbetslaget utför gemensamt. Som en del av arbetet för en tryggare och mer kvalitativ förskola vill vi införa en bemanningsnorm för de kommunala förskolorna som anger max antal barn/pedagog samt andel förskollärare. Varje förskoleavdelning ska ha minst en förskollärare och bemanningsnormen ska följa Sveriges Lärares krav om max 3 barn/pedagog i åldrarna 1-3 år och max 5 barn/pedagog i åldrarna 4-5 år. Färre barn per pedagog ger större möjligheter för varje barn att få sina behov tillgodosedda samt att personalen känner sig mindre stressad och mer tillfreds med sin arbetssituation.

7.2 Mindre barngrupper

I Haninge är 80% av barngrupperna större än Skolverkets riktlinjer. Stora barngrupper bidrar till ökad stress bland både barn och personal i förskolan, och minskar möjligheterna till god pedagogisk undervisning. Skolverket anger att barngrupper för 1-3 åringar inte ska vara större än 12 barn, och för äldre barn är rekommendationen max 15 barn/grupp. Befolkningsprognosen visar ett minskat antal barn under kommande år, vilket ger oss en naturlig möjlighet att minska barngruppernas storlek. Vi vill ta fram en handlingsplan för att på sikt nå Skolverkets rekommendationer. Detta är viktigt utifrån ett barnrättsperspektiv, personalperspektiv samt ett kvalitetsperspektiv.

7.3 Rätt till heltid i förskolan

Vänsterpartiet tycker det är självklart att inte göra skillnad på barn och att alla ska ha samma rätt att ta del av den pedagogiska verksamheten. Oavsett om vårdnadshavare arbetar, studerar, är arbetssökande eller sjukskrivna ska barnet ha rätt att vara heltid på förskolan, och kunna ta del av den pedagogiska verksamheten. Som barn är det viktigt att kunna vara en del av gemenskapen oavsett vad vårdnadshavare har för sysselsättning. Forskning visar också att barn som tagit del av pedagogisk verksamhet i tidig ålder klarar sig bättre i skolan. Därför vill vi att alla barn i Haninge ska ha rätt till heltid (40h/v) i förskolan.

7.4 Öppna förskolan i Brandbergen, Jordbro och Vega

Öppna förskolan bidrar med mötesplatser för familjer, att bryta isolering och att stärka barnfamiljers sociala nätverk, samt att öka kontakt och gemenskap mellan de boende i ett område. Den kan också vara en sluss in till kommunens övriga verksamheter. Idag har Haninge kommun bara en öppen förskola knuten till familjecentralen i Handen samt en dag per vecka i Jordbro. Vi vill återinföra öppna förskolans verksamhet i våra utsatta områden Brandbergen och Jordbro för att nå ut till dem som bor här. Lokal närhet är avgörande i många fall när man har småbarn och lever med begränsade resurser. Samhället i Vega växer i snabb takt och många barnfamiljer bor i området. Även Vega bör ha en öppen förskola så att samhället finns nära dem som bor i området.

7.5 En förskola fri från kränkningar

I förskolan ska alla barn känna sig trygga och välkomna. För en förskola fri från kränkningar och mobbning – både mellan barn och mellan barn och pedagoger – krävs ett medvetet och aktivt arbete. Ett av förskolans viktigaste uppdrag är att ge barn möjlighet att utveckla sin empatiska förmåga och omtanke om andra. Genom att uppmuntra medkänsla och inlevelse i andras situationer, stärker vi barnens sociala kompetens. Vi vill även öka både barnens och personalens förståelse för hur vårt agerande påverkar varandra och vad vi tillsammans kan göra för att alla ska trivas och må bra i förskolan. Organisationen Friends¹ lyfter olika metoder i hur man kan arbeta konfliktförebyggande och mot kränkande behandling i förskolan. Haninges förskolor ska kontinuerligt och aktivt arbeta för en förskola fri från kränkningar.

7.6 Mer utomhuspedagogik och utevistelse

Många av förskolans aktiviteter kan flyttas ut, till gården, parken, skogsdungen eller närmaste gräsmatta. Det viktiga är att barnen kan utforska och leka sig till kunskap om sig själva, omvärlden och naturen. Undervisning utomhus bygger ofta på pedagogik som främjar nyfikenhet, inflytande och delaktighet, reflektion och kreativt skapande. Alla sinnen stimuleras utomhus och gör att barnen minns bättre. Fysisk aktivitet är bra för kroppen, hälsan och sömnen och barnen får en relation till naturen som skapar förutsättningar för att bry sig om den. Dessutom minskar risken att smittas av sjukdomar utomhus - en fördel för både barn och pedagoger. För mer lärande utevistelser i våra förskolor

¹ <https://friends.se/kunskapsbanken/forskolepersonal/jag-vill-veta-mer-om-krankningar-i-forskolan/>

ska minst en personal per förskola genomgå kompetensutveckling i utomhuspedagogik och vara ansvarig för att implementera det i verksamheten.

Barn- och förskolenämndens driftbudgetram för 2026 uppgår till 834, 9 mnkr.

Barn- och förskolenämnden, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-812 700	-812 700	-834 915	-843 772
Generell kompensation		-38 100	-27 863	-27 964
Volymkompensation		29 685	19 007	10 856
Övriga politiska satsningar		-13 800		
Ny ram	-812 700	-834 915	-843 772	-860 880

7.7 Uppdrag till nämnden

- Att införa bemanningsnorm för högre personaltäthet och högre andel förskollärare i Haninges förskolor.
- Att ta fram en handlingsplan för att minska barngruppernas storlek.
- Att införa rätt till heltid i förskolan för alla barn oavsett vårdnadshavares sysselsättning.
- Att upprätta kommunala öppna förskolor i Brandbergen, Jordbro och Vega.
- Att arbeta kontinuerligt och aktivt med att förebygga kränkningar och mobbning i förskolan, utifrån Friends arbetsmaterial.
- Att kompetensutveckla förskolans personal i utomhuspedagogik för mer utevistelse i våra förskolor.
- Att utveckla kompetensen i förskoleköken kring att laga säsongsbetonad och klimatsmart mat.
- Att halvera matsvinnet och köttkonsumtionen i de kommunala gymnasieskolorna till 2027.

8 Grundskolenämnden

Vi anser att alla elever har rätt till en likvärdig skola. Skolan är den viktigaste förebyggande åtgärden för att minska risken för utanförskap och social utsatthet. Därför vill vi satsa på en mångfald av förebyggande insatser i skolan. Vi vill ha en skola med många trygga vuxna som har tid att se alla elever. En skola med en stark och fungerande elevhälsa och där lärare kan ägna sig åt att undervisa så att alla elever kan klara kunskapsmålen.

Kommuninvånarnas skattepengar ska gå till verksamheter med hög kvalitet och god arbetsmiljö för personalen, inte till vinster för privata företag.

Nämndmål

- Alla Haninges elever får en likvärdig utbildning.
- Alla Haninges elever klarar grundskolan.
- Haninges skolor har en stark och fungerande elevhälsa.
- Haninge skolor är en viktig del av det förebyggande arbetet i kommunen.
- Haninges skolor har ett hållbarhetsperspektiv som genomsyrar verksamheten.

Dalarö skola ©Vänsterpartiet Haninge

8.1 Trygg och likvärdig skola

Skolan ska vara trygg och likvärdig. Det innebär att utbildningen ska vara kompenserande och uppväga skillnader i barns och elevers bakgrund och förutsättningar. Det innebär också att undervisningen ska vara tillgänglig, ta hänsyn till elevers olika inlärningsförmågor och olika behov i lärmiljöernas utformning, samt att skolornas personal kontinuerligt får möjlighet att utveckla sin kompetens kring NPF, relationsbyggande och bemötande. Vi ska arbeta aktivt med att fördela resurserna där de behövs mest, så att alla skolor kan ge en god utbildning, och rätt stöd till eleverna. Ett sätt är att använda strukturbidraget så att vi kan ge riktat stöd till skolor med större behov. Haninges skolor ska också ha många trygga vuxna som kan stödja elevernas sociala samspel och inläring och vi vill säkerställa att varje skola har rätt resurser för det. Skolvärddar och klassmorfar i skolan är exempel på insatser som gynnar förutsättningarna för en tryggare och mer jämlik skolgång för Haninges elever.

8.2 Högstadium i Jordbro

Jordbros barn förtjänar en sammanhållen skolgång. Elever som bor i Jordbro splittras idag när de ska börja högstadiet och måste ta sig till andra skolor i, och utanför kommunen. Flera kommundelar med lägre elevunderlag har alla årskurser (F-9), medan Jordbro fortfarande saknar högstadie trots ett stort elevunderlag. I områden med socioekonomiska utmaningar spelar skolan en avgörande roll för att ge barn och ungdomar framtidstro samt möjlighet att utvecklas till trygga och självständiga individer. Eftersom skolan är en av våra främsta förebyggande

åtgärder är det ett ytterligare starkt skäl till att även barnen i Jordbro ska ges möjlighet att gå hela grundskolan i sitt närområde.

8.3 Fortsatt rätt till gratis frukost

Vänsterpartiet anser att alla ska få äta sig mätta varje dag och ha rätt till frukost i skolan. Många barn och unga äter inte frukost hemma, kanske för att tiden inte räcker till eller på grund av bristande matvanor. Det finns emellertid också barn som möts av ett tomt kylskåp där föräldrarna helt enkelt inte har råd att servera frukost varje dag. Det finns ett tydligt samband mellan goda frukostrutiner och förbättrade skolresultat och eleverna själva vittnar också om ökad koncentrationsförmåga och bättre humör när de har ätit frukost. December 2021 bifölls vår motion om att införa kostnadsfri frukost i alla våra kommunala skolor i Haninge. Frukost i skolan ger alla elever mer jämlika möjligheter att lyckas och vi vill att kostnadsfri frukost ska fortsätta vara en självklar del av skolans verksamhet.

8.4 En stark och fungerande elevhälsa

Det finns en stark koppling mellan hälsa och skolresultat, vilket gör elevhälsan till ett av skolans viktigaste uppdrag mellan hälsa och skolresultat, vilket gör elevhälsan till ett av skolans viktigaste uppdrag. Elevhälsan ska ansvara för frågor som gäller fysisk och psykisk hälsa hos barn och unga. Om elever kan bli sedda och få hjälp tidigt med sitt mående främjar det bättre skolresultat. Samtidigt bidrar en välfungerande elevhälsa till att lärare kan lägga mer tid på sitt huvuduppdrag, att planera och genomföra undervisning. Vi vill att alla skolor i Haninge ska ha ett fungerande elevhälsoteam med många trygga vuxna som kan se och hjälpa våra barn. Därför vill vi utöka resurserna till elevhälsan så att alla elever kan få rätt stöd och hjälp i god tid.

8.5 Kunskap om psykisk hälsa för friskare barn

När elever får lära sig om psykisk hälsa och hur de kan påverka den, mår de bättre och får färre problem som nedstämdhet, oro, huvudvärk och sömnsvårigheter. Det gäller elever i alla åldrar, från lågstadiet till gymnasiet. Särskilt effektivt blir det när alla elever i en klass eller skola får samma kunskaper. Vänsterpartiet vill att Haninges grundskolor genomför kunskapshöjande insatser om psykisk hälsa minst en gång/år.

8.6 Lärstudios och lovskola

Vi vill att varje kommunal grundskola i Haninge ska erbjuda små undervisningsgrupper som exempelvis lärstudios och riktade smågrupper för specifika ämnen. Lärstudio är en mindre undervisningsgrupp med hög personaltäthet och tillgång till specialpedagogisk kompetens. Det ska vara lättare att få plats i en liten undervisningsgrupp, och vill även utöka platserna till lovskola för att ge alla elever en rättvis chans att klara av skolan. Små undervisningsgrupper och lovskola är också viktiga insatser utifrån ett förebyggande perspektiv så att våra barn och unga inte hamnar i utanförskap, och får bättre förutsättningar inför framtiden.

8.7 Mer fysisk aktivitet i skolan

Barn och ungas psykiska och fysiska hälsa påverkas positivt av insatser som ökar deras fysiska aktivitet. Mer rörelsepauser, dans, styrketräning, hopprep eller yoga under skoldagen har visat sig ge psykiskt välbefinnande, ökad motståndskraft och anpassningsförmåga vid svårigheter. Vänsterpartiet vill att rörelse blir en naturlig del av skoldagen, för att öka välmående hos eleverna på Haninges grundskolor.

8.9 Uppdrag till nämnden

- Att aktivt arbeta för en likvärdig skola genom bland annat riktat stöd och strukturbidrag.
- Att kompetensutveckla skolans personal i NPF och att anpassa skolmiljön utifrån ett tillgänglighetsperspektiv.
- Att aktivt arbeta för fler trygga vuxna i skolorna genom att bland annat införa klassmormor/klassmorfar, samt anställa skolvårdar och fler pedagoger.
- Att påbörja planerna på ett högstadium i Jordbro.
- Att säkra fortsatt finansiering av kostnadsfri frukost i alla Haninges grundskolor.
- Att stärka upp resurserna till elevhälsoteamen.
- Att genomföra kunskapshöjande insatser om psykisk hälsa minst en gång/år på alla skolor i Haninge.
- Att varje kommunal skola erbjuder mindre undervisningsgrupper såsom lärstudio och att fler kan få insatsen.
- Att utöka platserna på lovskola för att alla elever ska kunna klara skolan.
- Att arbeta riktat för att främja rörelse för barn och unga i grundskolan, så att det blir en naturlig del av skoldagen.
- Att utveckla kompetensen i Haninges skolkök kring säsongsbetonad och klimatsmart mat.
- Att halvera matsvinnet och köttkonsumtionen i de kommunala grundskolorna till 2028.

10 Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Vi har delat upp nämndmål samt beskrivande text och satsningar i två delar, en för utbildning och en för arbetsmarknad för att ge en tydligare bild av våra visioner för nämndens båda ansvarsområden. En samlad budgetram för nämnden presenteras i slutet av avsnittet.

10.1 Gymnasie- och vuxenskolan

En fungerande skolgång är avgörande för att minska risken att hamna i utanförskap och utsatthet. Skolan i Haninge ska vara till för alla, där allas rätt till kunskap och utbildning är en grundläggande princip. Alla elever ska få det stöd de behöver och har rätt till för att nå målen i läroplanen. För en trygg och lyckad skolgång behöver Haninge kommun satsa mer resurser på skolan. Vuxenutbildningen möjliggör för många att komma ut i arbetslivet, att ändra riktning i livet och att komplettera sin gymnasieutbildning. Vi vill se en nära samverkan mellan Haninges gymnasium, vuxenutbildningen och näringslivets aktörer.

Nämndmål

- Haninges gymnasieutbildning ska leda till goda kunskapsresultat där varje elev är väl förberedd för vidare studier eller yrkeslivet.
- Haninges gymnasium och vuxenutbildning ska vara relevant och ha en nära koppling till arbetsmarknaden.
- Andelen Haningebor som slutfört sina studier inom vuxenutbildningen med godkänt betyg ska ligga på en hög nivå.
- Utbildningen ska vara tillgänglig och anpassas efter alla elevers förutsättningar.
- Haninges gymnasium och vuxenutbildning har en stark och fungerande elevhälsa.
- Haninges gymnasium och vuxenskola har ett hållbarhetsperspektiv som genomsyrar verksamheten.

Fredrika Bremergymnasiet, Haninge ©Vänsterpartiet Haninge

10.2 Samverkan mellan skola och arbetsliv

Vi vill utöka samarbetet mellan Haninge kommun, det lokala näringslivet och skolorna för att kunna erbjuda möjligheter till praktikplatser, lärlingsutbildning och framtida karriärmöjligheter. Samverkan mellan skola och arbetsliv är också ett sätt att skapa flexibla och moderna yrkesutbildningar. Vi vill att rätten till praktikplatser utökas och garanteras. Vi vill även utöka kursutbudet för yrkesutbildningarna i Centrum Vux för bristyrken i samverkan med närliggande kommuner. Genom att vi också samarbetar med lokala aktörer kan utbudet av yrkesutbildningar matcha behovet som finns i kommunen.

10.3 Extra stöd för att fler ska fullfölja gymnasieutbildning

Samverkan mellan Haninges grundskolor och gymnasium behöver stärkas så att vi i ett tidigt skede kan fånga upp de elever som är i riskzon för att inte nå en fullföljd gymnasieutbildning inom tre år. Det handlar om elever som haft hög frånvaro, eller andra utmaningar att klara grundskolan. Genom mer resurser och extra stöd såsom läxhjälp, små undervisningsgrupper och lovskola ger vi bättre förutsättningar för elever att få en fullständig gymnasieutbildning.

10.4 En stark och fungerande elevhälsa i gymnasiet

Det finns en stark koppling mellan hälsa och skolresultat, vilket gör elevhälsan till ett av skolans viktigaste uppdrag. Elevhälsan ska ansvara för frågor som gäller fysisk och psykisk hälsa hos barn och unga. Om elever kan bli sedda och få hjälp tidigt med sitt mående främjar det bättre skolresultat. Samtidigt bidrar en välfungerande elevhälsa till att lärare kan lägga mer tid på sitt huvuduppdrag, att planera och genomföra undervisning. Vi vill att alla skolor i Haninge ska ha ett fungerande elevhälsoteam med många trygga vuxna som kan se och hjälpa våra barn. Därför vill vi utöka resurserna till elevhälsan så att alla elever kan få rätt stöd och hjälp i god tid.

10.5 Ökad fysisk aktivitet på gymnasiet

Barn och ungas psykiska och fysiska hälsa påverkas positivt av insatser som ökar deras fysiska aktivitet. Mer rörelsepauser, dans, styrketräning, hopprep eller yoga under skoldagen har visat sig ge psykiskt välbefinnande, ökad motståndskraft och anpassningsförmåga vid svårigheter. Vänsterpartiet vill att rörelse blir en naturlig del av skoldagen, för att öka välmående hos eleverna på Haninges gymnasieskolor.

10.6 Elevhälsa för Centrum Vux

Många elever behöver anpassningar och stöd i studierna. Utan en förebyggande och stödjande elevhälsa ökar lärarnas arbetsbörda, och eleverna riskerar att inte klara studierna. Vi vill ge Haninges vuxenutbildning Centrum Vux tillräckliga resurser för en stark och fungerande elevhälsa med avgörande stödfunktioner på plats för att fånga upp de som har behov av stöd och hjälp.

10.7 Kostnadsfri kurslitteratur på Centrum Vux

Centrum Vux är en viktig andra chans för många och ekonomin ska inte avgöra om man kan delta i studier. För att vuxenutbildningen ska vara ett verkligt alternativ för fler föreslår Vänsterpartiet att Haninge kommun ska tillhandahålla kostnadsfri kurslitteratur till alla studerande i vuxenutbildning, precis som vi gör inom grundskola, gymnasieskola och SFI.

10.8 Uppdrag till nämnden

- Att utöka samverkan mellan skola och arbetsliv så att rätten till praktikplatser kan utökas och garanteras.
- Att ge extra stöd för att fler ska fullfölja sin gymnasieutbildning och nå behörighet för högre studier, genom exempelvis utökad lovskola och läxhjälp.
- Att aktivt samverka med grundskolan för att fånga upp elever med hög frånvaro och i riskzon för att inte fullfölja sin gymnasieutbildning och att sätta in extra resurser i ett tidigt skede.
- Att öka resurserna till elevhälsan så att varje gymnasieskola i Haninge har ett starkt och fungerande elevhälsoteam.
- Att satsa på rörelse i gymnasieskolan, så att det blir en naturlig del av skoldagen.
- Att halvera matsvinnet och köttkonsumtionen i de kommunala gymnasieskolorna till 2027.
- Att utveckla kompetensen i Haninges skolkök kring säsongsbetonad och klimatsmart mat.
- Att tillsätta en fungerande elevhälsa på Centrum Vux, med avgörande stödfunktioner på plats.
- Att tillhandahålla kostnadsfria läromedel på Centrum Vux.

10.9 Arbetsmarknad

Haninges arbetsmarknad ska vara fri från diskriminering. Vi vill ha ett starkt näringsliv med en mångfald av företag och aktörer som samverkar för en arbetsmarknad som präglas av social hållbarhet och goda arbetsvillkor. Vänsterpartiet står för full sysselsättning och arbete eller utbildning åt alla, där även de som står långt ifrån arbetsmarknaden har en god chans till egen försörjning.

Nämndmål

- Arbetsmarknaden i Haninge kommun är fri från diskriminering och strävar efter att tillhandahålla arbeten som främjar social hållbarhet och bra arbetsvillkor.
- Haninges invånare tar tillvara egna resurser med målet att uppnå egen försörjning.
- Haninges arbetsmarknadsinsatser har ett hållbarhetsperspektiv som genomsyrar verksamheten.

Haninge kommunhus, Handen ©Vänsterpartiet Haninge

10.10 Feriearbete och ungdomsjobb

Vänsterpartiet vill satsa på ungdomsjobb och feriearbete i samarbete med lokala arbetsgivare. Feriearbete är en fantastisk möjlighet att ge unga en positiv arbetslivserfarenhet och större kunskap om olika yrken. Erfarenheterna kan ha stor betydelse för framtida val av utbildning och yrkesinriktning. Vi vill också fortsätta utveckla "Tillsammans för Haninge" som en del i det breda förebyggande och trygghetsskapande arbetet i kommunen. Här bygger vi en gemenskap i Haninge, både mellan boende i alla åldrar men även mellan de arbetande ungdomarna och olika delar av civilsamhället.

10.11 Relevanta kombinations- och yrkesutbildningar i samverkan med näringslivet

De utbildningar vi erbjuder ska vara relevanta och ge goda möjligheter till att arbeta nära hemmet. Vi vill att fler har möjlighet att både bo och arbeta i Haninge. Utbudet av yrkesutbildningar ska därför spegla behovet av kompetens i Haninge. Kombinationsutbildningar där man får lära sig svenska samtidigt som man läser en yrkesutbildning på gymnasienivå är en bra studieform. Man genomför praktik, lär sig yrkesspråket och får goda chanser till jobb. Vi vill se fler kombinationsutbildningar inom bristyrken som installations- och serviceelektriker, bil- och bussmekaniker, lastbilsförare, undersköterska, maskinoperatör, svetsare och kock. En stor utsatt grupp på arbetsmarknaden är utlandsfödda kvinnor och denna grupp kan gynnas extra mycket av just kombinationsutbildningar. Att samverka med vårt lokala näringsliv ger oss en bra lägesbild, och möjlighet att möta behoven av arbetskraft.

10.12 Fler arbetstillfällen och fler i egen försörjning

Vi vill göra riktade insatser för att få fler i arbete och egen försörjning. Genom att minska upphandling av exempelvis städ, parkskötsel och transporter i Haninges samtliga förvaltningar och bolag, kan vi skapa fler arbetstillfällen i egen regi. Där vi ändå behöver upphandla tjänster så samverkar vi med lokala aktörer och skapar möjligheter för fler i Haninge att komma ut i arbete. Vi vill även ha riktade insatser som förbättrar möjligheterna för nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden genom praktik som erbjuds i kommunens egna verksamheter och i samverkan med det lokala näringslivet.

10.13 Hållbar arbetsmarknad

Haninge ska vara en del av en hållbar arbetsmarknad i alla aspekter och bidra till en öppen arbetsmarknad fri från diskriminering. Här skapar vi goda förutsättningar för företag med starkt hållbarhetsarbete och livscykelperspektiv för tjänster och produkter att etablera sig. Vi främjar etableringen av företag som tar ett socialt ansvar i form av kollektivavtal, och är positiva till att delta i kommunens arbetsmarknadsinsatser för fler i egen försörjning. Vi ska även se över hur vi kan ställa hållbarhetskrav på företag i kommunen gällande såväl social- som ekologisk- och ekonomisk hållbarhet.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens driftbudgetram för 2026 uppgår till 649,9 mnkr.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-597 400	-597 400	-649 934	-672 521
Generell kompensation		-20 391	-22 638	-22 897
Volymkompensation		-22 143	51	-343
Övriga politiska satsningar		-10 000		
Ny ram	-597 400	-649 934	-672 521	-695 761

10.14 Uppdrag till nämnden

- Att fortsätta satsa på ungdoms- och feriejobb, i samarbete med lokala arbetsgivare.
- Att fortsatt satsa på, och utveckla "Tillsammans för Haninge".
- Att öka utbudet av relevanta yrkes- och kombinationsutbildningar i Haninge i samverkan med näringslivet.
- Att sänka arbetslösheten och få fler i egen försörjning genom riktade insatser, utbildning i bristyrken och skapa fler arbetstillfällen i egen regi.
- Att arbeta aktivt för en arbetsmarknad utan diskriminering, genom att upptäcka, bryta, och förebygga diskriminering.
- Att främja etableringen av företag med ett starkt hållbarhetsarbete som kan bidra till att få fler i sysselsättning.

11 Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden

Goda fritidsmöjligheter främjar tryggheten där vi bor, höjer självkänslan och ger oss bättre hälsa. Vi ska möjliggöra en aktiv fritid för alla oavsett inkomst, kön eller normbrytande funktionalitet och möjligheterna ska finnas i hela kommunen. Vi vill ha ett levande föreningsliv som i samverkan med Haninge kommun erbjuder en mångfald av idrotts-, kultur- och fritidsaktiviteter i Haninge. Haninge kommuns föreningsbidrag fördelas ut på lika villkor för alla.

Nämndmål

- Haninge kommun kännetecknas av mångfald, kreativitet och upplevelser.
- Fler barn och ungdomar deltar i idrotts-, kultur- och fritidsverksamheter i takt med att kommunen växer.
- Nämnden säkerställer att lokaler och anläggningar för idrott, kultur och fritid är ändamålsenliga och tillgängliga i hela Haninge.
- Nämndens verksamheter utvecklas i nära samverkan med Haninges idrotts-, kultur- och föreningsliv.
- Nämndens verksamheter utgår från både ett jämställdhets- och hållbarhetsperspektiv.

Vendelsömalmsgropen, Vendelsömalms ©Vänsterpartiet Haninge

11.1 Aktiv, jämställd och jämlik fritid

Alla barn och unga ska ges samma förutsättningar att kunna vara en del av Haninges idrotts- kultur och fritidsliv. Resurser ska fördelas på ett sätt som ger mer jämlika förutsättningar att delta oavsett kommunal, kön eller funktionsförmåga. Detta gäller även tillgången till kommunens lokaler. Vi ska arbeta aktivt utifrån barnkonventionen för att förändra de strukturer som förhindrar barn och unga att delta i fritidsverksamheter på lika villkor. Vi behöver tillgänglig sysselsättning för våra barn och ungdomar i deras direkta närmiljö. Särskilt viktigt är detta i socioekonomiskt utsatta områden, där de som bor kan ha svårigheter att bekosta transporter. Det är också viktigt att barn med funktionsvariation inkluderas och erbjuds samma möjligheter som andra. För verkligt inkluderande verksamheter krävs kunskap och Haninge kommun ska därför ge föreningarna stöd med kompetensutveckling som stärker värdegrundsarbetet.

11.2 Fritidsgårdar i alla kommunalar och uppsökande verksamhet

Vi behöver öppna och tillgängliga fritidsgårdar i alla kommunalar som en del av det förebyggande och trygghetsskapande arbetet. Flera av dem ska även erbjuda utökade öppettider, under dagar och tider då det finns många barn och unga som riskerar att hamna i utsatta situationer. Vi behöver också arbeta uppsökande, och relationsbyggande och här spelar våra fältassistenter en viktig roll. En fältassistent är en extra vuxen som ungdomar kan prata med, få hjälp och stöd. Våra fältassistenter gör ett viktigt arbete för att tidigt fånga upp barn och unga som lever i utsatthet eller är i riskzonen för att hamna i en negativ utveckling. Fältarbetet och fritidsgårdarna spelar en avgörande roll i Haninges förebyggande arbete och insatserna ska bedrivas i samverkan mellan idrotts- kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden.

11.3 Fritidsbibliotek

En aktiv fritid med olika idrotter och friluftsliv kan vara kostsam. Rätt utrustning, speciellt för barn som växer, kan vara en stor kostnad som sätter upp hinder för att delta. Vi vill öppna minst ett fritidsbibliotek i Haninge. Här finns utrustning att låna och du kan även lämna in utrustning du inte längre har användning för. Fritidsbibliotek och liknande verksamheter finns på flera ställen i landet och är mycket uppskattat. Genom ett fritidsbibliotek i Haninge kan alla barn och unga få samma chans att utöva olika idrotter och fritidsintressen. Vi öppnar upp för de som inte har råd, förenklar för många andra och minskar samtidigt vår klimatpåverkan.

11.4 Ökad simkunnighet i Haninge

Simkunnigheten i Haninge ska öka i alla åldrar. Haninge kommun ska erbjuda avgiftsfri simskola för både barn och vuxna på såväl Torvalla simhall under vinterhalvåret, som Höglundabadet i Jordbro och vid våra större badplatser på sommartid. Haninge besitter en fantastisk tillgång i alla de sjöar och den natursköna skärgårdsmiljö som utgör en stor del av kommunen. Insatser för ökad simkunnighet kan ske i samverkan med föreningslivet i Haninge. Vi vill också att skolorna i Haninge följer skolplanen och har simundervisning i låg-, mellan- och högstadiet.

11.5 Kostnadsfri kulturskola

Barn som ges möjlighet att utöva kultur får ökat självförtroende, stärker sin problemlösningsförmåga och blir bättre på socialt samspel. Vi vill därför att Haninges kulturskola blir helt avgiftsfri, för att ge alla barn möjligheten att dansa, måla, spela instrument och - teater. Vi vill även att det finns möjlighet att kostnadsfritt låna den utrustning som krävs för att delta. Vänsterpartiet vill se ett nära samarbete mellan Haninges skolor och kulturskolan, med möjlighet att erbjuda lektioner i anslutning till skoldagen eller på fritids så att fler barn kan delta.

11.6 Kolloverksamhet och lovaktiviteter

Genom att Haninge kommun erbjuder kolloverksamhet och lovaktiviteter kan fler barn och unga ha värdefulla ledigheter fyllda med olika aktiviteter, oavsett ekonomiska förutsättningar. Vi ska arbeta för att erbjuda framförallt kostnadsfria aktiviteter, och att avgifterna annars hålls låga. Aktiviteter och kolloverksamhet kan erbjudas i samverkan med lokala föreningar. Vi ska även säkerställa att kolloverksamhet och lovaktiviteter är tillgängliga för alla barn, särskilt de barn vars vårdnadshavare inte har råd att ta med familjen på semester.

11.7 Levande kultur och fritid för alla

Haninge ska vara en plats där förenings- och kulturlivet blomstrar. Vi ska värna det våra föreningar och studieförbund kan bidra med och ha en positiv inställning till dem. Vi ska aktivt möjliggöra för dem att finnas kvar i Haninge bland annat genom mer långsiktiga bidrags- och samverkansformer. Föreningar och studieförbund är ett viktigt bidrag till Haninges utbud av folkbildning, kultur och fritid för alla, såväl barn och unga som vuxna. En grundläggande förutsättning för många föreningar är tillgång till lokaler. Vi vill att Haninge kommun erbjuder föreningar att använda lokaler som idag saknar verksamhet, eller kommunala lokaler utanför ordinarie verksamhetstid som exempelvis under loven. Vi vill se över nuvarande bidragsreglemente, med tillhörande taxor och verka för att föreningar kan nyttja lokaler kostnadsfritt eller till en låg kostnad.

Idrott-, kultur- och fritidsnämndens driftbudgetram för 2026 uppgår till 336,9 mnkr.

Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-302 600	-302 600	-336 952	-343 261
Generell kompensation		-10 052	-6 309	-6 435
Kompensation Kapitalkostnader		-3 300		
Övriga politiska satsningar		-21 000		
Ny ram	-302 600	-336 952	-343 261	-349 696

11.8 Uppdrag till nämnden

- Att fördela resurser och tider i lokaler på ett sätt som ger mer jämlika förutsättningar att delta i fritidslivet oavsett utövars kommunal, kön eller funktionsförmåga.
- Att utöka tillgången till fritidsgårdar i Haninge genom öppna fritidsgårdar i Haninges alla delar, och utökade öppettider.
- Att fortsätta utveckla fältassistenternas utåtriktade och förebyggande arbete.
- Att öppna minst ett fritidsbibliotek i Haninge.
- Att erbjuda kostnadsfri simundervisning året runt och se över samverkan med föreningslivet.
- Att göra kulturskolan kostnadsfri så att de kan bredda sin verksamhet och nå fler barn.
- Att erbjuda kolloverksamhet och andra aktiviteter under lov, kostnadsfritt eller med låga avgifter.
- Att aktivt främja ett levande kultur- och föreningsliv för alla i Haninge genom bättre förutsättningar att bedriva verksamhet.

12 Socialnämnden

Alla Haningebor ska ha ett gott liv, kunna vara delaktiga på lika villkor och ha en aktiv och meningsfull tillvaro. Haninge kommun ska motverka våld och hedersförtryck i nära relationer, satsa på förebyggande arbete med tidiga insatser och prioritera barn och unga. Socialnämnden ska tillgodose Haningebors rättigheter, främja människors ekonomiska och sociala trygghet, verka för jämlika levnadsvillkor och aktivt deltagande i samhällslivet.

Nämndmål

- Haninge ger ett gott stöd så att alla Haningebor kan ta tillvara egna resurser med målet att säkra egen försörjning.
- I Haninge far inga barn och unga illa.
- Insatser ges utifrån individens behov med fokus på helhetsperspektiv, i bred samverkan med andra nämnder, myndigheter och frivilliga krafter.
- Haningebor med funktionsnedsättning lever och bor självständigt under trygga förhållanden och har en aktiv och meningsfull tillvaro.
- Haninge har goda förebyggande insatser och väl fungerande samverkan.
- Nämndens verksamheter utgår ifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Vintervågens gruppböende, Västerhaninge ©Vänsterpartiet Haninge

12.1 Anta nollvision mot våld i nära relation

Människor som utsätts för våld i nära relationer eller hedersrelaterat våld och förtryck behöver stöd för att ta sig ur våldet, bearbeta sina upplevelser och hitta en annan bostad. Haninge kommun ska därför anta en nollvision mot våld i nära relationer. Det innebär bland annat att alla kommunens verksamheter ska informera, uppmärksamma och uppmana till att agera vid oro om våld och hedersrelaterat förtryck, samt att kommunens personal får utbildning och kompetens inom området.

12.2 Kompensation för indraget studiestöd

Det ska finnas möjlighet att vid behov kompensera indraget studiestöd med försörjningsstöd, för att minska risken för ekonomisk oro, stress och utsatthet. Socialnämnden ska samverka med Hanninges skolor för att undersöka bakomliggande orsaker till frånvaro från skolan och utarbeta insatser för att få eleven att komma tillbaka och kunna fullfölja sin utbildning.

12.3 Social bostadsförtur

En arbetsgrupp med relevanta deltagare från Haninge kommun, Haninge bostäder och ideella krafter med särskild kompetens ska utveckla arbetet med att ge social bostadsförtur till dem som utsätts för våld, hot om våld och hedersförtryck i nära relation, samt dem som har annan social utsatthet.

12.4 Hållbar upphandling av skyddat boende

Som kommun är vi skyldiga att ge stöd och hjälp till dem som utsatts för brott, men vi saknar ett skyddat boende i kommunen, där våldsutsatta kvinnor och barn kan söka skydd och stöd. Vi saknar också riktlinjer för upphandling av skyddat boende, som kan gynna ideella och idéburna aktörer såsom kvinnojourer. I stället köper kommunen idag platser av olika privata aktörer, utan sakkompetens och krisstöd, och där många har vinstintresse. Vi vill att Haninge kommun öronmärker upphandling av platser i skyddat boende, i och utanför kommunen till kvinnojourer och andra ideella aktörer. Mäns våld mot kvinnor ska inte göras till en vinstaffär.

12.5 SL-kort och medlemskap i Hyresgästföreningen i försörjningsstödet

För den som behöver försörjningsstöd är situationen ofta svår i vardagen och pengarna räcker sällan till ett SL-kort. Om man dessutom står långt ifrån arbetsmarknaden och inte har vardagliga möten med andra människor riskerar den sociala isoleringen bli väldigt stor. SL-kort ska därför ingå i försörjningsstödet, utan särskilda villkor. Även medlemskap i Hyresgästföreningen ska ingå i försörjningsstödet, för att försäkra ett starkare juridiskt stöd vid hot om vräkning, inte minst för barnfamiljer. I Haninge kommun ska inga familjer med barn bli vräkt från sin bostad.

12.6 Kommunal hyresgaranti

Vi vill att Haninge inför en kommunal hyresgaranti för Haningebor som har ekonomiska förutsättningar att betala hyran men saknar boende och av olika orsaker inte kan få ett förstahandskontrakt. Den kommunala hyresgarantin blir en extra säkerhet för hyresvärden, och kan därför bidra till att den som söker kan få ett eget förstahandskontrakt. Hyresgarantin innebär inte att den som är hyresgäst kan låta bli att betala hyran. Om hyresgarantin måste utnyttjas har kommunen rätt att i efterhand kräva tillbaka skulden.

12.7 Familjecentraler i Jordbro och Brandbergen

Familjecentraler i våra utsatta områden behövs för att bidra till ökad tillgänglighet och välfärd, samt för att vända den negativa utvecklingen vi ser idag. Vårdnadshavare och andra boende i utsatta områden rör sig i mindre utsträckning till andra kommunalar för att delta i aktiviteter, därför är det extra viktigt att det finns i närområdet. Haninge kommun ska arbeta aktivt tillsammans med regionen för att fullt ut återinföra familjecentralerna i Jordbro och Brandbergen.

12.8 Ökade resurser och utökad bemanning på familjecentralen i Handen

Fram tills fler familjecentraler etablerats i Haninge ska familjecentralen i Handen ges ökade resurser och bemanningen ska utökas. Ökningen ska ske i syfte att ge familjecentralen ökade möjligheter att nå familjer i alla kommunalar. De ska i större utsträckning kunna bedriva uppsökande- och mobil verksamhet i detta syfte, utan att det påverkar familjecentralens ordinarie verksamhet.

12.9 Ökad kompetens inom socialpsykiatri

Boendestöd ger individen struktur i vardagen, stärker förmågan till ökad självständighet, bryter isolering och stöd i att skapa sociala kontakter. Boendestödjares arbetsuppgifter varierar mycket beroende på individuella behov och dagsform hos de personer som får stöd. Socialpsykiatriens verksamheter har förändrats de senaste åren och idag möter personal ofta personer med mer komplex problematik. Vi vill satsa på ökad kompetens och handledning för personal inom socialpsykiatri kring exempelvis diagnoser, samsjuklighet och bemötande av en målgrupp med komplexa behov.

12.10 Bättre kompetens ger bättre LSS-beslut

LSS är en rättighetslagstiftning som utgår från individen. Varje individ är unik och det är individens behov som ska avgöra rätten till insats. Många kommuner begränsar idag rätten till insatser enligt LSS och gör stora nedskärningar. Mycket av detta beror på kunskapsbrist. Vi behöver utbilda våra handläggare i LSS-lagstiftning och ta fram en handbok som ser till att handläggningen följer intentionerna med LSS för mer rättssäkra beslut. Även beslutande politiker behöver kunskap och förståelse för funktionsnedsättningar, anhörigas kamp och intentionerna med LSS. Svårigheten att relatera till målgruppen är ett stort hot, och en förklaring till varför LSS urholkas.

12.11 Skolsociala team för alla kommunala skolor

Den största skyddsfaktorn för våra barn och unga är en fungerande skolgång. En lyckad skolgång minskar risken för utanförskap, sociala problem och psykisk ohälsa som vuxen. Det är därför viktigt att fånga upp elever i tid och sätta in rätt insatser. Skolsociala team kan genom samverkan mellan skola och socialtjänst bidra till trygghet, ökad närvaro och att elever med en ogynnsam utveckling får stöd i ett tidigt skede. Därför vill vi att alla Haninges skolor har tillgång till skolsociala team som består av medarbetare både från skolan och socialtjänsten. Teamen har ett tvärprofessionellt arbetssätt där socialtjänsten kan bistå med förebyggande och tillitsskapande arbete i skolmiljön, och bland annat erbjuda andra stödinsatser till-, och underlätta kommunikation och samarbete mellan vårdnadshavare och övriga aktörer som finns runt eleven.

12.12 Personlig assistans i kommunal regi

Vi vill ha personlig assistans i kommunal regi. Den nuvarande ledningen (M+L+KD i samarbete med SD) har beslutat om att en privat utförare ska ta över den kommunala personliga assistansen. Vi vill säkra det kommunala alternativet för både brukare och personal och upphäva beslutet om upphandling. Genom egen verksamhet bidrar vi till valfrihet och kontroll över verksamhetens kvalitet.

12.13 Minnesgåva för deltagare inom daglig verksamhet LSS och SoL

Alla som på något sätt arbetar inom Haninge kommun ska betraktas som de medarbetare de är - värdefulla. Ett sätt att visa de personer som deltar i daglig verksamhet uppskattning, är att inkludera dem bland dem som får en minnesgåva efter 25 års arbete, och som firas med en jubileumsmiddag.

12.14 Ökad habiliteringsersättning för daglig verksamhet

Habiliteringsersättningen är en värdefull ersättning för de som deltar i daglig verksamhet inom LSS både som ett litet ekonomiskt stöd och som ett erkännande av den aktivitet som personerna gör utifrån egna förutsättningar. Att höja habiliteringsersättningen är en viktig satsning för en grupp som har få andra möjligheter att förbättra sin ekonomi, öka sitt självbestämmande och där ersättningen bekräftar vikten av personernas delaktighet. Därför höjer vi habiliteringsersättningen till 15 kr/ timme, en tredubbling från den nuvarande låga ersättningen på 4,90.

12.15 Rätt till heltid i daglig verksamhet

Personer med funktionsnedsättning som omfattas av LSS har rätt till stöd för att kunna leva ett så bra och självständigt liv som möjligt, bland annat genom att delta i daglig verksamhet. Verksamheten ska anpassas efter individens behov och önskemål och ge en meningsfull sysselsättning. Vi ska aktivt arbeta för att stärka individernas rättigheter genom att utgångspunkten är att erbjuda heltid i daglig verksamhet som norm för alla som omfattas av LSS.

Socialnämndens driftbudgetram för 2026 uppgår till 1 319,3 mnkr.

Socialnämnden, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-1 252 800	-1 252 800	-1 319 374	-1 360 203
Generell kompensation		-35 154	-35 837	-36 445
Volymkompensation		-4 919	-4 992	-4 532
Övriga politiska satsningar		-26 500		
Ny ram	-1 252 800	-1 319 374	-1 360 203	-1 401 180

12.16 Uppdrag till nämnden

- Att anta nollvision mot våld i nära relation och hedersrelaterat förtryck.
- Att kompensera för indraget studiestöd och samtidigt arbeta motiverande för att elever ska fullfölja sin gymnasieutbildning i samverkan med skolorna.
- Att skapa ett system för bostadsförtur för våldsutsatta och andra i annan social utsatthet, i samarbete med Haninge bostäder och andra hyresvärdar i kommunen.
- Att öronmärka upphandling av skyddat boende till kvinnojourer och andra ideella aktörer.
- Att SL-kort ska ingå i försörjningsstödet.
- Att medlemskap i Hyresgästföreningen ska ingå i försörjningsstödet.
- Att införa kommunal hyresgaranti för Haningebor.
- Att etablera familjecentraler i Jordbro och Brandbergen genom aktiv dialog och samverkan med regionen.
- Att öka resurser till Familjecentralen i Handen för att kunna nå alla kommundelar.
- Att satsa på kompetenshöjande insatser för socialpsykiatri.
- Att öka kompetensen inom LSS-lagstiftning för både handläggare och beslutande politiker.
- Att ta fram en handbok för LSS-beslut i syfte att ta mer rättssäkra
- Att skolsociala team finns i varje kommunal skola, som ett led i det förebyggande arbetet.
- Att behålla personlig assistans i kommunal regi.
- Att införa minnesgåva för deltagare inom daglig verksamhet för LSS och SoL.
- Att öka habiliteringsersättningen för daglig verksamhet inom LSS.
- Att erbjuda rätt till heltid som norm i daglig verksamhet.

13 Äldrenämnden

En bra äldreomsorg är inte bara en välfärdsfråga, utan också en jämställdhetsfråga. De flesta som arbetar med omsorgen av våra äldre är kvinnor. När omsorgen inte fungerar och anhöriga måste ta hand om äldre familjemedlemmar, är det också oftast kvinnor som tar det ansvaret. För en god och jämlik äldreomsorg behöver vi tillföra tillräckliga resurser och arbetsvillkoren för personalen behöver förbättras. Vänsterpartiet vill göra större satsningar på äldreomsorgen eftersom befolkningen i Haninge ökar och andelen äldre växer.

Nämndmål

- Haningebor på vård- och omsorgsboende känner sig trygga, nöjda och får ett gott bemötande.
- Haningebor med hemtjänst har möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden.
- Ofrivillig ensamhet bland äldre i Haninge ska minska.
- Nämnden erbjuder goda arbetsvillkor och främjar god hälsa för personalen.
- Nämndens verksamheter utgår ifrån ett hållbarhetsperspektiv.

Hagagårdens vård- och omsorgsboende, Vendelsö ©Vänsterpartiet Haninge

13.1 Utökad bemanning

Personalen är grunden för en bra, värdig och trygg äldreomsorg. Det är personalen som bygger äldreomsorgen. Bra bemanning är en förutsättning för att personalen ska få tid för möten med de äldre och göra ett bra jobb.

Vänsterpartiet vill öka grundbemanningen inom äldreomsorgen till 110 % och att, i första hand, ordinarie personal täcker upp för korttidsfrånvaro. Detta skapar en robust verksamhet, som kan bedriva omsorg av god kvalitet för våra äldre. "Överbemanningen" ger en tryggare verksamhet, högre kontinuitet, friskare personal och minskat behov av timavlönade.

13.2 Individens behov i centrum

Arbets sättet LEIF som tillämpas i Värnamo kommun, där insatser och personalens schema planeras efter de äldres önskemål, har gett en större nöjdhet hos de äldre, mindre stress och larm, lägre sjuktal och nöjdare personal i stabila arbetsgrupper. LEIF står för Lugnt, Effektivt, med Individen i Fokus, något som vi anser rimmar väl med vår vision för Haninges äldreomsorg. Målet är att förbättra hur resurser används och hur verksamheter fungerar för att skapa högre kvalitet och bättre resultat för de som tar del av omsorgen. Vi vill utreda hur arbetssättet kan fungera i Haninge, genom pilotprojekt på två kommunala äldreboenden.

13.3 Sommarkollo för seniorer

Den ofrivilliga ensamheten bland äldre är bred och kan kopplas till såväl fysisk som psykisk ohälsa. Sommarkollon för seniorer är ett sätt att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet bland äldre och har etablerats runt om i Sverige. Kollovistelser ger en mer social vardag och leder till nya positiva vanor och vänskapsband som består. Sommarkollots verksamhet kan ske i samverkan med föreningar och det lokala näringslivet. Vi vill att Haninge kommun erbjuder sommarkollo för seniorer från 66 år och äldre för att minska isoleringen för våra äldre.

13.4 En äldreomsorg utan vinster

Välfärden är till för oss alla – inte för privata företag att tjäna pengar på. Vinster i äldreomsorgen betyder försämrad trygghet för våra äldre och sämre arbetsvillkor för personalen. Vi vill att Haninge lämnar Lagen om Valfrihet (LOV) och tar tillbaka kontrollen över äldreomsorgen, både i särskilda boenden och hemtjänsten. Haninge kommun ska också bedriva egen hemtjänstverksamhet i hela kommunen. Vi vill det bästa för våra äldre och kommunal hemtjänst värnar om det. Om kommunen upphandlar välfärdstjänster ska vi vika upphandlingen åt idéburen och icke vinstdrivande verksamhet. Det är så vi bygger en trygg och rättvis välfärd för alla.

13.5 Extra personal vid extraordinära situationer

Personal ska inte behöva välja mellan att sitta med någon under dennes sista tid eller att ge andra boende den omsorg de behöver. Vi vill avsätta en särskild pott för att äldreboenden ska kunna ta in extra personal när ordinarie personal inte räcker till. Potten kan användas vid extraordinära situationer som behov av palliativ vård, utbrott av smittsam sjukdom eller när verksamheten går upp i stabsläge.

Äldrenämndens driftbudgetram för 2026 uppgår till 1 045,6 mnkr.

Äldrenämnden, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-943 305	-943 305	-1 045 665	-1 104 755
Generell kompensation		-29 425	-30 446	-31 443
Volymkompensation		-27 936	-28 643	-29 417
Övriga politiska satsningar		-45 000		
Ny ram	-943 305	-1 045 665	-1 104 755	-1 165 616

13.6 Uppdrag till nämnden

- Att utöka bemanningen inom äldreomsorgen.
- Att genomföra pilotprojektet LEIF på två kommunala äldreboenden.
- Att införa sommarkollo för seniorer från 66 år i samverkan med föreningar och det lokala näringslivet
- Att lämna Lagen om Valfrihet (LOV) för särskilt boende och hemtjänst i Haninge kommun.
- Att säkra kommunal hemtjänst av god kvalitet i hela kommunen.
- Att avsätta en pott för extra personal i äldreboenden vid extraordinära situationer.

14 Stadsbyggnadsnämnden

Vi vill värna Haninges karaktär med många mindre stadskärnor, landsbygd, skärgård och stadsnära grönområden och samtidigt skapa mer tillgängliga stadsmiljöer. Stadsplaneringen ska göra livet lättare för alla som bor i Haninge att leva hållbart, energieffektivt och klimatsmart. Det offentliga rummet ska inkludera alla och invånarna i Haninge känner samhörighet och trygghet när de rör sig i kommunen.

Nämndmål

- Nämnden ska åstadkomma en sammanhållen, levande och hållbar stadsmiljö där bilen inte är ett måste.
- Nämnden ska utveckla dialogen med Haningebor för att skapa en öppen och inkluderande planprocess.
- Nämnden ska hålla hög kvalitet på service och myndighetsutövning och bidra till nöjda Haningebor och företagare.
- Nämndens verksamhet ska utgå från ett hållbarhetsperspektiv.

Brandbergen ©Vänsterpartiet Haninge

14.1 Feministisk stadsplanering och barnperspektiv

Vi behöver tillgängliga och trygga mötesplatser i ett levande samhälle och en blandning av funktioner som vi enkelt når från våra hem. Vi vill att Haninge utgår från en feministisk stadsbyggnad där utgångspunkten är att samhället utformas så att det fungerar för ensamstående vårdnadshavare med barnvagn, utan bil. Det är ett perspektiv som skapar bättre miljöer för oss alla. Barnperspektivet ska också alltid finnas med vid beslut där barn påverkas, som när vi planerar nya bostadsområden, anlägger övergångsställen och utformar gångstråk, lekparken och andra umgängesytor.

14.2 Jämställd snöröjning i kommunal regi

Vi vill införa jämställd snöröjning i egen regi i Haninge kommun. Behoven av framkomlighet ser olika ut för män och kvinnor under vinterhalvåret eftersom de ofta använder olika färdmedel och arbetar på olika platser. Jämställd snöröjning prioriterar bland annat att gång- och cykelvägar plogas innan många bilvägar eftersom det är svårare att ta sig fram till fots än med bil genom en decimeter snö. Plogning vid förskolor prioriteras först eftersom lämningar ofta sker innan föräldrar åker till jobbet och sedan plogas vägar till större arbetsplatser, större kvinnodominerade arbetsplatser, samt gång- och cykelbanor till skolor. Först när dessa grundläggande funktioner röjts fortsätter snöröjningen med resten av gatorna och vägarna. Genom denna typ av snöröjning blir Haninge mer tillgängligt för alla.

14.3 Gröna parker och lektytor

Parker och lekplatser ska vara inbjudande, tillgängliga och möjliggöra möten, umgänge, och bidra till barns fantasi och utveckling. Haninges stadsmiljö ska utvecklas med mer spontana lektytor och grönskande parker. Vi ska inventera utbudet av lekplatser, deras skick och behovet av nya. Vid nybyggnation och renovering av äldre parker ska naturmaterial prioriteras och ytan utformas i samklang med den omgivande miljön. Haninges parker och lekplatser ska också gynna biologisk mångfald genom plantering och bevarande av växtlighet och träd.

14.4 Minskat behov av bilen

Bra gång- och cykelvägar runt om i Haninge ger ett attraktivt alternativ till bilen och bidrar till ökad rörelse i vardagen för många. Jobbpendling och rekreation gynnas genom att bygga gång- och cykelvägar till bland annat Årsta Havsbad och Dalarö. Vi ska även genomföra en översyn av fler lämpliga platser för cykel- och gångstråk samt utveckla befintliga efter behov. Vi ska också aktivt samverka med Region Stockholm kring tillgänglig och fungerande kollektivtrafik i hela Haninge. Kollektivtrafiken har en viktig uppgift i att skapa en grundläggande tillgänglighet för alla, genom möjligheter att ta sig till arbete, utbildning, service, vård, kultur och fritidsaktiviteter. Samtidigt är kollektivtrafiken också avgörande för att vi ska kunna nå våra klimatmål eftersom den minskar vårt bilberoende. Vi behöver också utreda behovet av, och tillskapa fler utfartsparkeringar vid stationerna i Haninge för att möjliggöra att fler väljer bort bilen och istället åker kollektivt.

14.5 Barn i rörelse med gröna skol- och förskolegårdar

Vi vill att alla skolor och förskolor i Haninge ska ha gårdar som är gröna, trygga och inspirerande att leka och lära på. Naturliga miljöer gör leken mer spännande och inkluderande, där barn i olika åldrar, av olika kön och med olika förmågor kan leka tillsammans. Gröna gårdar hjälper också barn att röra på sig mer. Vi ska följa Boverkets rekommendationer om friyta, anpassat efter barnens ålder och behov, för att ge dem utrymme att utveckla sina förmågor både fysiskt, socialt och kognitivt. Vi vill också öka växtligheten och skapa odlingsplatser, där barnen kan lära sig om naturen, biologisk mångfald och hållbarhet genom praktiskt arbete. Gröna skolgårdar är bra för både barnens välmående och för klimatet – de bidrar till en bättre miljö och hjälper oss att anpassa oss till framtidens klimatutmaningar.

14.6 Skydd av kulturmiljöer

Haninges kulturmiljöer är en viktig del av vår identitet och ska både bevaras och användas. Haninge kommun har ett viktigt ansvar för alla kulturminnesmärkta byggnader den äger – så att de vårdas, utvecklas och görs tillgängliga för föreningslivet och allmänheten. Vi vill bland annat rusta upp de kulturhistoriskt värdefulla byggnaderna i Kulturparken och Mellanbergs gård, och se till att de tillgänglighetsanpassas och kan användas. Kulturparken ska bli en levande mötesplats med plats för föreningsliv, promenader, lek, konst och rekreation. Vi vill att kulturparken utökas till att också inkludera museet Smedjan och tvätterimiljön i Mellanberg, så att ett sammanhängande kulturstråk skapas. Vi vill även se att kulturmiljöerna, och naturen omkring skyddas genom att upprätta ett kulturresevat².

² <https://www.raa.se/kulturarv/landskap/kulturresevat/>

Stadsbyggnadsnämndens driftbudgetram för 2026 uppgår till 283,6 mnkr.

Stadsbyggnadsnämnden, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-248 100	-248 100	-283 622	-302 564
Generell kompensation		-6 522	-5 442	-5 521
Kompensation Kapitalkostnader, tillkommande ytor		-26 000		
Justerat från Driftbudget till Investeringsbudget för vägbeläggning		10 000		
Justerat för engångsintäkt 2026 gällande medfinansiering av rondell		12 000	-12 000	
Övriga politiska satsningar		-25 000	-1 500	
Ny ram	-248 100	-283 622	-302 564	-308 086

14.7 Uppdrag till nämnden

- Att implementera feministisk stadsplanering och inkludera barnperspektivet och tillgänglighetsperspektivet i stadsplaneringen - både i nyproduktion och i befintliga miljöer.
- Att införa jämställd snöröjning i kommunal regi.
- Att inventera och utveckla gröna lektytor och parker.
- Att verka för minskad bilism genom att utreda behovet av och anlägga nya cykel- och gångstråk.
- Att utreda behovet av och tillskapa utfartsparkeringar vid Haninges pendeltågsstationer.
- Att aktivt samverka med Region Stockholm kring tillgänglig och fungerande kollektivtrafik i hela Haninge.
- Att se över Haninges skol- och förskolegårdar med syfte att förbättra dem med mer grönska, odlingsmöjligheter och naturliga material.
- Att utveckla Kulturparken i centrala Handen så att det blir en levande stadsdel, som även ska inkludera "Smedjan" och Mellanbergs gård.
- Att rusta upp och tillgänglighetsanpassa kulturparkens byggnader.
- Att bilda ett kulturresevat som innefattar kulturparken, smedjan, tvätterimiljöerna i Mellanberg och naturen runt om.

15 Valnämnden

Valnämnden är kommunens lokala valmyndighet och ansvarar för att planera, organisera och genomföra valet – från lokaler och röstmottagare till att ta emot, räkna och rapportera röster samt följa upp efter valet. År 2026 är det valår och därför har vi i denna budget gett valnämnden ökade resurser. Vi ger valnämnden totalt 4,5 miljoner kronor för 2026. Av dessa medel är 4 mnkr avsatta för att genomföra valarbetet, och 500 tkr är riktade demokratisatsningar i uppdrag från kommunstyrelsen. I övrigt är valnämnden och revisionen styrda av kommunallagen och gällande reglemente.

Valnämnden, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-100	-100	-100	-100
Val 2026		-3 900		
Övriga politiska satsningar - ökat valdeltagande		-1 500	-500	-500
Ny ram	-100	-5 500	-600	-600

16 Revision

Revisionen ska enligt kommunallagen granska och bedöma om verksamheten inom kommunstyrelsens och nämndernas ansvarsområde sköts på ett ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande sätt med tillräcklig kontroll samt om räkenskaperna är rättvisande. Revisionens driftbudgetram för 2026 uppgår till 2,2 mnkr.

Revision, tkr	2025	2026	2027	2028
Ram	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200
Ny ram	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200

17 Ekonomisk plan 2026–2028

Kommuner och regioner ska enligt kommunallagen varje år upprätta en budget för nästa kalenderår (budgetår). Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska mål och riktlinjer anges som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Budgeten ska också innehålla en plan för ekonomin för en period om tre år.

Varierande skatteintäkter och kostnader kopplade till volymförändringar och andra faktorer som påverkar samhällets och kommunens ekonomiska förutsättningar visar att en god ekonomisk hushållning är nödvändig för att på såväl kort som lång sikt ha en budget i balans med goda marginaler. Detta skapar även utrymme för nödvändiga investeringar. Ett resultat bör vara motsvarande minst två procent av kommunens samlade skatteintäkter och generella statsbidrag.

I Vänsterpartiets förslag till budget återställer vi skattesatsen till nivån för 2024, det vill säga 19:68 SEK, vilket ger oss utrymme att säkerställa insatser av god kvalitet utifrån kommuninvånarnas behov. Vi tar ansvar för välfärden i Haninge när inget annat parti vågar göra det. I motsats till kommunledningen ser vi de faktiska behoven som vi har i Haninge och är beredda att möta upp dem. Totalt beräknas våra skatteintäkter och

generella statsbidrag för 2026 uppgå till 7189,3 mnkr. Det innebär 205,9 mnkr mer än kommunledningens förslag, som går direkt ut till våra verksamheter och kommuninvånarna.

Tornberget fastighetsförvaltnings AB höjer hyrorna till kommunen 2026 med i snitt 1,9 procent jämfört med 2025, exklusive kapitalkostnader för tillkommande investeringar 2025.

I Mål och budget 2026 ingår resultatbudget, kassaflödesanalys samt driftbudget och investeringsbudget för år 2026 med ekonomisk plan för åren 2027–2028.

17.1 Resultatbudget

Resultatbudget, mnkr	2025	2026	2027	2028
Verksamheten (intäkter/kostnader)	-6 387,7	-6 734,8	-6 974,0	-7 194,4
Avskrivningar	-254,0	-320,1	-354,2	-385,5
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-6 641,7	-7 054,9	-7 328,2	-7 579,9
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	6 838,8	7 189,3	7 505,0	7 797,6
Verksamhetens resultat	197,1	134,4	176,8	217,7
Finansiella intäkter och kostnader	8,1	0,9	-3,1	-9,1
Resultat efter finansiella poster	205,2	135,3	173,7	208,7
Extraordinära poster (netto)	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat	205,2	135,3	173,7	208,7
Resultat efter balanskravsjusteringar	205,2	135,3	173,7	208,7
Resultat efter balanskravsjusteringar och jämförelsestörande poster	205,2	135,3	173,7	208,7

17.2 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, mnkr	2025	2026	2027	2028
Den löpande verksamheten				
Verksamhetens intäkter/kostnader	-6 387,7	-6 734,8	-6 974,0	-7 194,4
Jämförelsestörande poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	6 838,8	7 189,3	7 505,0	7 797,6
Finansiella intäkter/kostnader	8,1	0,9	-3,1	-9,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	459,2	455,4	527,9	594,2
Investeringar				
Inköp av materiella anläggningstillgångar/investeringsbidrag	-1 022,0	-870,1	-867,8	-850,5
Inköp/försäljning av finansiella anläggningstillgångar	562,8	414,7	339,9	256,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-459,2	-455,4	-527,9	-594,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets kassaflöde/förändring av likvida medel	0,0	0,0	0,0	0,0

17.3 Låneram och borgensåtagande

Beslut om ramar för borgensåtaganden och utlåning tas årligen i samband med Mål och budget och innebär att föregående års beslut gällande ramar för Haninge kommun och de helägda kommunala bolagen upphör. Ramarna som fastställs omfattar alla kommunalt helägda bolag. Haninge Bostäder AB gör upplåning i eget namn, utan kommunal borgen, och exkluderas till viss del i rambeslutet. De helägda bolagens eventuella nyttjande av kontokrediterna inom koncernkontostrukturen anses vara utlåning. Alla övriga beslut om utlåning eller kommunal borgen sker i separata fullmäktigebeslut. I separata beslut har kommunen borgensåtaganden motsvarande cirka 230,0 mnkr.

Kommunen går i borgen för det helägda bolaget Tornberget fastighetsförvaltnings AB:s förpliktelser under befintliga derivatramavtal med banker. Ett exempel på en sådan förpliktelse är när Tornberget ingår en ränteswap i syfte att förlänga räntebindningen i skuldportföljen. I denna swap byts fast och rörlig ränta, vilket kan leda till ett,

för bolaget, positivt eller negativt kassaflöde. Att betala eller erhålla detta kassaflöde är en förpliktelse enligt ramavtalet för derivat. För de förpliktelser, vars underliggande avtals syfte är räntesäkring av utestående skuld eller sannolik skuldökning, inkluderas åtagandet inom ramen för borgensåtagande utan påverkan av volym.

Ram för kommunens verksamhet

Kommunen har en stark finansiell ställning utan externa lån och bedöms inte ha något behov av upplåning inom överskådlig framtid. Kommunens likvida medel uppgick per 31 augusti till 1 400,8 mnkr, vilket var en minskning med 97,4 mnkr från årsskiftet (1 498,2 mnkr). Leasing klassificeras enligt redovisningsprinciper som en låneskuld i kommunens balansräkning. Däremot räknas leasing inte in i ramen för kommunens externa upplåning, eftersom det inte innebär att kommunen tar upp nya lån på kreditmarknaden.

Ram för helägda kommunala bolag

Inför 2026 är bedömningen en ram för maximalt borgensåtagande inklusive utlåning under 2026 om totalt 4 480,0 mnkr. Utnyttjat belopp per 2025-08-31 är för Tornberget 4 050,0 mnkr, varav 3 060,0 mnkr är borgensåtagande på Tornbergets lån hos Kommuninvest och 990,0 mnkr är utlåning från kommunen till Tornberget. Haninge bostäder har i uläget inget utnyttjat kommunalt borgensåtagande eller inlåning från kommunen.

Bolag	Ram för vidareutlåning och borgensåtagande 2026
Tornberget fastighetsförvaltnings AB	4 400
Haninge bostäder AB	80
Summa	4 480,0

Belopp i miljontals kronor (mnkr)

18 Driftbudget

Haninge kommun budgeterar generellt med ett resultat om minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag enligt rekommendation från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Det budgeterade resultatets andel av skatteintäkter och generella statsbidrag kan variera mellan enskilda år, men respektive års budget ska vara i linje med riktlinje för god ekonomisk hushållning.

När kommunfullmäktige har fattat beslut om mål och budgetramar i Mål och budget är det respektive styrelses och nämnds ansvar att utifrån tilldelad budgetram upprätta en nedbruten budget för intäkter och kostnader, samt vid behov budget fördelad mellan verksamheter, vilken fattas beslut om i nämnd- och verksamhetsplan med budget. Det ingår i nämndernas uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån tilldelad budgetram och att anpassa sin ekonomi och sin verksamhet för att uppfylla kommunfullmäktiges mål, politiskt prioriterade områden, uppdrag och inriktningar. Respektive nämnd bör ha en reserv för att kunna parera oförutsägbara kostnadsökningar eller intäktsminskningar samt avvikelser i förhållande till satta mål och beslutad budgetram.

Kommunstyrelsen kan besluta om ramjusteringar mellan nämnder och styrelse under innevarande budgetår. Sådana ramjusteringar kan inte innebära att kommunens totala ram utökas utan motsvarande beslut om finansiering. Generellt hanteras ramjusteringar under löpande verksamhetsår med restriktivitet. Eventuella händelser som leder till avsteg från beslutad budget följs upp under året som budgetavvikelser och hanteras vid behov vidare i nästkommande ordinarie budgetprocess.

Driftbudget, mnkr	2025	2026	2027	2028
Kommunstyrelsen	-370,4	-406,0	-440,6	-463,3
Kommunfullmäktiges reserv		-35,0	-35,0	-35,0
Kommunstyrelsens reserv	-67,0	-15,0	-15,0	-15,0
Revision	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	-302,6	-337,0	-343,3	-349,7
Stadsbyggnadsnämnden	-248,1	-283,6	-302,6	-308,1
Södertörns överförmyndarnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Valnämnden	-0,1	-5,5	-0,6	-0,6
Socialnämnden	-1 252,8	-1 319,4	-1 360,2	-1 401,2
Äldrenämnden	-943,3	-1 045,7	-1 104,8	-1 165,6
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	-597,4	-649,9	-672,5	-695,8
Barn- och förskolenämnden	-812,7	-834,9	-843,8	-860,9
Grundskolenämnden	-1 852,7	-1 983,2	-2 053,6	-2 110,0
Summa	-6 449,3	-6 917,4	-7 174,0	-7 407,4

19 Elevpeng

Kommunfullmäktige fastställer årligen elevpengen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och grundskola i samband med beslut om Mål och budget. Elevpengen ska säkerställa att alla barn i Haninge kommun får tillgång till en likvärdig och högkvalitativ utbildning, oavsett vilken huvudman som ansvarar för verksamheten.

Vänsterpartiet är kritiskt till hur elevpengssystemet ser ut idag. Det saknar viktiga strukturella inslag som skulle kunna rikta mer resurser till de skolor som har störst utmaningar. Därför vill vi på sikt införa en resursfördelningsmodell baserad på klasspeng istället för elevbunden skolpeng. Den nuvarande modellen premierar stora klasser eftersom fler elever ger skolan mer resurser. Detta ger vinstdrivande skolor incitament att maximera klassstorlekar på bekostnad av undervisningens kvalitet, en bra studiemiljö för eleverna och en god arbetsmiljö för lärarna.

Med en klasspeng får skolorna en mer stabil ekonomi utan att behöva öka klassernas storlek, vilket ger bättre förutsättningar för bra skolor som erbjuder eleverna det stöd de behöver för att lyckas.

Så länge Haninge kommun tillämpar elevbunden ersättning vill vi ändå ge verksamheterna så goda förutsättningar som möjligt genom att tilldela en hög elevpeng. Elever och skolpersonal i Haninge ska alltid kunna lita på att Vänsterpartiet prioriterar skolan och satsar på deras framtid!

Prognosen för hur många barn och elever som beräknats inom respektive verksamhet är ett årsgenomsnitt baserat på kommunens befolkningsprognos, vilken ligger till grund för den pengsystemsbaseade delen av budgetramarna som tilldelas barn- och förskolenämnden samt grundskolenämnden.

Vi anser att elevpengen för 2026 ska fastställas enligt tabell nedan, som också innehåller en jämförelse med elevpengen för 2025. Elevpengen är beräknad inklusive statsbidrag för maxtaxa, dock ingår inte de specialdestinerade statsbidrag som hanteras och fördelas via barn- och förskolenämnden respektive grundskolenämnden.

Elevpeng 2026 per verksamhet	Elevpeng 2026 (kr)	Förändring elevpeng (%)	Grundbidrag 2026, kr	Jmf 2025 Grundbidrag (%)	Lokalersättning 2026, kr	Förändring lokalersättning jmf 2025, %
Pedagogisk omsorg						
1-3 år	138 705	6,7%	138 705	6,7%	Ingår i grundbidrag	
4-5 år	117 944	6,7%	117 944	6,7%	Ingår i grundbidrag	
6-9 år	46 365	6,7%	46 365	6,7%	Ingår i grundbidrag	
Förskola						
Allmän förskola	38 298	5,7%	31 484	6,7%	6 813	1,3%
1-3 år	161 959	5,7%	134 706	6,7%	27 253	1,3%
4-5år	153 190	5,7%	125 937	6,7%	27 253	1,3%
Fritidshem						
6-9 år	61 241	8,5%	51 890	9,1%	9 351	5,2%
Grundskola						
År F-6	96 274	7,0%	73 944	9,1%	22 330	0,7%
År 7-9	141 672	8,5%	96 625	9,1%	45 047	7,4%
Övriga ersättningar						
Nattomsorg inkl OB-tillägg	150 340	6,7%	150 340	6,7%		

Elevpengen består av två delar: grundbidrag och lokalersättning. Beloppen redovisas i kronor och avser ersättning för helår. Elevpengen betalas ut med 1/12-del varje månad.

Grundbidraget är den del av elevpengen som finansierar verksamheten exklusive lokaler. Lokalersättningen baseras på kommunens budgeterade och genomsnittliga självkostnad per individ för lokalhyror inom respektive verksamhetsform.

Momskompensation med 6,0 procent baserad på elevpengen, alternativt 18,0 procent på lokalkostnaden och 5,0 procent på övriga kostnader, tillkommer till huvudman annan än kommunen. Denna momskompensation återsöker kommunen, vilket gör att det blir konkurrensneutralt. Om familjedaghem eller förskola själv tar in föräldraavgift, reduceras grundbidraget.

20 Investeringsbudget

Kommunens investeringsutgifter består huvudsakligen av investeringar i stadsmiljön (park, trafik med mera) och investeringar i exploateringsverksamheten och i VA-verksamheten samt kapitalinventarier för kommunens verksamheter. Kommunfullmäktige kan under verksamhetsåret besluta om tillkommande investeringar. Kommunstyrelsen kan besluta om ramjusteringar mellan nämnder och om objektsspecifika investeringar inom nämnder och styrelse under innevarande budgetår med upp till 10 procent av nämndens eller styrelsens beslutade investeringsvolym för aktuellt år.

Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd. Varje nämnd beslutar själv om hur investeringsbudgeten ska fördelas, om inte kommunfullmäktige beslutat annat. Investeringsbudgeten kan vara riktad till specifika investeringsprojekt eller som en gemensam budgetpost. För speciellt angivna objekt kan nämnden inte omfördela medel utan kommunfullmäktiges alternativt kommunstyrelsens medgivande. Inom den övriga investeringsramen ges nämnden möjlighet att disponera tilldelade medel bland övriga icke angivna objekt. Inom ramen för idrotts-, kultur- och fritidsnämndens investeringsbudget avsätts medel till offentlig konst motsvarande en procent av kommunens lokalinvesteringar till utsmyckning av det offentliga rummet. Den slutliga investeringsbudgeten 2026 för respektive nämnd ska fastställas i beslut om nämnd- och verksamhetsplan med budget.

Kommunens anvisningar för redovisning av materiella och immateriella anläggningstillgångar anger bland annat när inköp klassificeras som investering. När en investering är klar aktiveras anläggningen. När en anläggning aktiverats börjar kapitaltjänstkostnader som består av avskrivningar och internränta att belasta nämnden som driftskostnader. Kommunen tillämpar komponentavskrivningar där det är tillämpligt.

Investeringsplanen har till syfte att möjliggöra de satsningar och visioner vi har för Haninge kommun.

20.1 Investeringsbudget 2025 och plan för 2026-2028 per nämnd

Investeringsplanen för 2026 uppgår till 650,4 mnkr. Här i finns bland annat investeringar för miljö och klimat, grönare stadsutveckling med mer lektytor, tillgängliga lärmiljöer i våra skolor, bättre skol- och förskolegårdar för mer rörelse samt cykel- och gångstråk som underlättar både jobbpendling och rekreation.

Investeringsredovisning, mnkr	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Totalt 2026-2028
Kommunstyrelsen	33,0	12,0	12,0	12,0	36,0
Barn och förskolenämnden	3,0	7,5	13,5	20,0	41,0
Grundskolenämnden	12,6	8,0	8,0	8,0	24,0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	3,0	7,0	8,0	8,0	23,0
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	55,3	53,6	53,0	45,0	151,6
Socialnämnden	9,0	6,0	8,0	7,0	21,0
Stadsbyggnadsnämnden	163,5	153,3	160,0	150,0	463,3
Äldrenämnden	15,8	8,0	13,0	20,0	41,0
Summa nettoinvesteringar nämnder	295,2	255,4	275,5	270,0	800,9
Investeringar Vatten och avlopp (SBN)	474,5	395,0	354,0	319,0	1 068,0
Summa nettoinvesteringar nämnder inkl VA	769,7	650,4	629,5	589,0	1 868,9
Exploateringsinvesteringar, kommunala anläggningar (KS)	178,9	149,2	152,7	165,2	467,1
Exploateringsinvesteringar, VA (SBN)	73,4	70,5	85,6	96,3	252,4
Summa - nettoinvesteringar inkl VA och exploatering	1 022,0	870,1	867,8	850,5	2 588,4

20.2 VA-investeringar 2026

Vatten- och avloppsverksamheten i Haninge kommun bedrivs inte i bolagsform utan som en del av stadsbyggnadsnämnden med ett eget VA-kollektiv avseende finansiering. VA-verksamheten planerar att under 2026 investera 395,0 mnkr, varav de nya reningsverken i Fors och på Dalarö står för en stor del av totalsumman. VA-investeringar finansieras delvis genom anslutningsavgifter och delvis via den årliga VA-taxan.

VA-Investeringar, mnkr	Budget 2026
Fors och Dalarö reningsverk	210,0
Förnyelse av VA-anläggning	107,0
Ny VA-anläggning	78,0
Summa	395,0

20.3 Exploateringsinvesteringar 2026

Exploateringsinvesteringarna för 2026 uppgår till 219,7 mnkr, varav 149,2 mnkr i kommunala anläggningar och 70,5 mnkr i VA-investeringar. Under 2026 pågår större exploateringsprojekt i Norrby, Vega, Handens centrum och Åby. Merparten av driftkostnaderna för exploatering är avskrivningar av nya allmänna anläggningar (vägar, parker och allmän platsmark) med tillhörande driftkostnader.

Exploateringsinvesteringar, mnkr	Budget 2026
Vega	35,5
Norrby	109,5
Handen	19,0
Åby	36,2
Övriga exploateringsprojekt	19,5
Summa	219,7

Intäkterna i exploateringsverksamheten är av engångskaraktär i kommunens driftresultat, medan årliga kostnader uppstår i form av driftkostnader samt kapitalkostnader av gjorda investeringar inom exploateringsverksamheten. Kommunens exploateringsverksamhet hålls samman av kommunstyrelsen och bedrivs i nära samarbete med stadsbyggnadsnämnden eftersom det berör färdigställande av både stadsmiljö och VA-verksamhet. Exploateringsverksamheten samordnas även med kommunens detaljplanearbete och investeringsplanering i nya områden.

20.4 Investeringsbudget för Tornberget

Det som främst skiljer våra investeringar från Haningealliansens är att vi för 2026, med utsikt mot 2028, har budgeterat för Jordbrollyftet med ett högstadium i Jordbro och ett allaktivitetshus med byggstart under 2027, samt öppna förskolor i Brandbergen, Jordbro och Vega. För Jordbros högstadium avsätter vi cirka 190 mnkr/år under åren 2027 samt 2028, för allaktivitetshuset avsätts 100 respektive 125 mnkr/år under 2027-2028. För de öppna förskolorna avser vi att reinvestera i befintliga lokaler som anpassas efter verksamheternas behov. För många byggnationer och investeringar krävs långsiktig planering och finansiering men i tabellen nedan presenteras endast Tornbergets planerade investeringar för 2026.

Tornberget verksamhetslokaler, mnkr	Budget 2025	Budget 2026
Kommunstyrelsen	24,0	15,0
Barn och förskolenämnden	1,0	8,0
Grundskolenämnden	100,3	40,0
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	50,0	30,0
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	80,0	214,3
Socialnämnden	25,0	56,5
Äldrenämnden	0,0	10,0
Oförutsett	80,0	85,0
Summa	360,3	458,8

21 Kommunens styrsystem

Haninge kommuns styrsystem bygger på kommunens vision och löftet till invånarna. Styrsystemet syftar till att stödja kommunens arbete med att använda befintliga resurser effektivt och tillhandahålla tjänster av god kvalitet. Kommunens styrsystem ska bidra till att ekonomin är i balans, målsättningarna uppnås och att verksamheterna kvalitetssäkras.

Kommunens invånare är i fokus och genom styrningen ska de få service och tjänster av god kvalitet utifrån behov. Styrning och verksamhet ska bedrivas i enlighet med lagar och förordningar i linje med verksamhetens grunduppdrag. Inriktning och prioriteringar för den politiska viljan fastställs i kommunfullmäktiges Mål och budget genom mål, indikatorer, uppdrag samt en ekonomisk resursfördelning.

Haninge kommuns styrsystem består idag av ekonomistyrning, målstyrning och kvalitetsstyrning. Tillsammans med intern kontroll utgör detta grunden för att styra, leda, planera och följa upp kommunens verksamheter.

Vi vill se ett skifte från nuvarande styrmodell som utgår från New Public Management (NPM) till tillitsbaserad styrning. New Public Management är en styrningsmodell som är inspirerad av det privata näringslivet där offentlig verksamhet behandlas som ett företag. Modellen baserar kommunens framåtdrift på uppdelning, konkurrens och incitament.

Tillitsbaserad styrning är i stället ett förhållningssätt och metodik som betonar vikten av att sätta medborgarens behov i centrum. Genom detta arbetssätt stärks relationer, samverkan och helhetssyn inom organisationen. Denna definition belyser inte bara mjuka värden som organisationskultur utan också konkreta strategier för styrning, utvärdering och organisation.

Med tillitsbaserad styrning menas att besluten flyttas ut till kärnverksamhetens frontlinje, gärna till det direkta mötet med medborgaren och dennes behov. Helst bör resurser flyttas i samma riktning, i syfte att stimulera samverkan och minska detaljstyrning.

Kommunfullmäktiges mål och indikatorer konkretiseras i nämnd- och verksamhetsplan för respektive styrelse och nämnd samt affärsplan för bolag. De politiska styrsignalerna tas emot av tjänstemannaorganisationen som planerar och genomför de förflyttningar som krävs för att uppnå beslutade målsättningar.

Mål och budget följs upp och återrapporteras till kommunfullmäktige i delårsrapport och årsredovisning. I samband med tertialrapport 1 sker en återrapportering av avvikelser, som rapporterats av styrelse, nämnder och bolag, om dessa har en väsentlig påverkan på möjligheten att uppnå kommunfullmäktiges mål. Styrelse, nämnd och bolagsstyrelse följer upp nämnd- och verksamhetsplan med budget respektive affärsplan tre gånger per år genom tertialrapport 1, delårsrapport och årsredovisning.

Styrelse, nämnd och bolagsstyrelse ansvarar också för att uppföljningen omfattar alla ansvarsområden enligt reglemente, bolagsordning och ägardirektiv, inklusive verksamhet utförd av privata utförare.

Kommunstyrelsen ansvarar för kommunens angelägenheter, vilket innebär att ha överblick och kontroll över övriga nämnders och bolagsstyrelser verksamhet. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av handlingar och räkenskaper samt följa verksamheten. Vid sekretessbelagd information måste alternativa sätt att överlämna information övervägas. För att uppnå bästa effekt och nytta krävs ett koncernövergripande synsätt och ett kommungemensamt agerande. Kommunstyrelsen har därför ett särskilt ansvar att samordna nämnder och de kommunala bolagen.

21.1 Ekonomistyrning

Haninge kommuns modell för ekonomistyrning är i enlighet med kommunallagen som fastställer att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Kommunens ekonomistyrning verkställs genom kommunfullmäktiges beslut om budget och resursfördelningsmodell. Detta sker årligen i kommunfullmäktiges beslut om Mål och budget där även kommunens finansiella mål framgår.

Haninge kommun har en drift- och investeringsbudget som sträcker sig över en planeringsperiod om tre år för att säkerställa framförhållning, en balanserad ekonomisk utveckling och en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige beslutar i Mål och budget om budgetramar för respektive nämnd och bolag för nästkommande år samt ekonomisk plan om ytterligare två år.

Styrelse och nämnd har i uppgift att årligen upprätta en nämndbudget uppdelad på intäkter och kostnader utifrån tilldelad budgetram, i nämnd- och verksamhetsplan med budget för kommande år. Det ingår i styrelses, nämnds och bolags uppdrag att utveckla sin verksamhet utifrån sin budget och att anpassa sin ekonomi och sin verksamhet för att uppfylla fullmäktiges mål, politisk plattform samt kommunövergripande styrdokument. I kommunallagen anges att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs enligt de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har beslutat samt enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. I aktiebolagslagen finns motsvarande krav som reglerar bolagsstyrelsens ansvar.

Av kommunallagen framgår att kommunstyrelsen har ett ansvar att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Det innebär att kommunstyrelsen ska ha en överblick och kontroll (uppsikt) över övriga nämnders och bolagsstyrelser verksamhet. Kommunstyrelsen har rätt att ta del av nämnd och bolagsstyrelses handlingar och räkenskaper samt i övrigt följa dess verksamhet.

I Mål och budget fastställer kommunfullmäktige i Haninge kommun de regler som avser kommunens ekonomi- och verksamhetsstyrning. Kommunstyrelsen utövar uppsiktsplikten genom nämndernas uppföljningar av nämnd- och verksamhetsplan med budget som sker löpande under året i enlighet med tidplaner för rapportering.

21.2 Målstyrning

Kommunens målstyrning fokuserar på att uppnå långsiktiga mål och resultat som fastställts av kommunfullmäktige. För varje mandatperiod beslutar kommunfullmäktige om övergripande mål och indikatorer med specifika målvärden. Nämnder formulerar sina egna mål, kallade nämndmål, som syftar till att bidra till kommunfullmäktiges mål. Dessa nämndmål konkretiseras genom strategiska aktiviteter som ska bidra till att uppnå önskade effekter.

Styrmodellen för målstyrning innebär att kommunens verksamheter arbetar mot att uppnå kommunens långsiktiga vision och löften till invånarna genom de mål och indikatorer som antagits. Styrelse, nämnd och bolagsstyrelse skapar mål och indikatorer som bidrar till kommunfullmäktiges mål och följer upp och rapporterar för att säkerställa att målen uppnås. Denna styrmodell skapar en röd tråd från vision och mål ner till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Fig. 2. Haninge kommuns styrmodell för målstyrning.

21.3 Kvalitetsstyrning

Kvalitetsstyrningen handlar om att styra och följa upp grunduppdraget, stödja genomförandet samt utveckla arbetsformer. Styrelse, nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för att upprätthålla god kvalitet och åtgärda brister. Systematiskt kvalitetsarbete utförs både i årliga processer och i det dagliga arbetet genom utveckling och förbättring samt en kontinuerlig hantering av inkomna synpunkter och klagomål

21.4 Intern kontroll

Intern kontroll är den del av kommunens styrning som kontrollerar att verksamheten är tillförlitlig och följer lagar. Den omfattar strukturer, system och processer för att förebygga och åtgärda brister. Riskhantering identifierar och prioriterar åtgärder.

Styrelse, nämnd och bolagsstyrelse ska årligen anta en plan för intern kontroll, som specificerar vad som ska kontrolleras, hur och när. Uppföljning sker enligt planen och sammanfattas i en årlig rapportering som beskriver kontrollresultat och åtgärder. Rapporten analyseras och rapporteras till kommunstyrelsen för att säkerställa att verksamheten följer beslutade riktlinjer.

22 Riktlinjer för god ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är en viktig hörnsten för att styra kommunal verksamhet. Haninge kommun ska beakta långsiktigt god ekonomisk hushållning i allt beslutsfattande. God ekonomisk hushållning innebär att Haninge kommun ska ha en uthållig ekonomi över tid där resultatöverskott och måluppfyllelse möjliggör att kommunens invånare erbjuds tillgängliga insatser och service god kvalitet. Resultatöverskott krävs för att det egna kapitalet ska följa samhällets löne- och prisutveckling samt för att ta ansvar för kommunens långsiktiga finansiering av tillgångar, skulder och pensioner. Positiva ekonomiska resultat behövs för att möta svängningar i konjunkturer, hantera oväntade kostnader och utveckling av verksamheten.

22.1 Finansiella mål

Målnivåerna för de finansiella målen ska utgå från en nulägesanalys med fokus på långsiktig social och ekonomisk rättvisa, där en ekonomi i balans innebär att resurser fördelas på ett sätt som tryggar allas grundläggande behov och välfärd. Det innebär att målen justeras årligen för att möta förändrade samhällsförutsättningar och prioriteringar som stärker jämlikhet, inkludering och solidaritet.

Finansiella mål, %	2025	2026	2027	2028
Resultatmål	≥2%	≥2%	≥2%	≥2%
Soliditet	≥30%	≥30%	≥30%	≥30%

Haninge tar ansvar för god ekonomisk hushållning genom att årligen utvärdera och sätta finansiella mål som säkerställer en hållbar och jämlik utveckling över tid. Målen ska främja välfärd, trygghet och möjligheter för alla invånare, snarare än enbart ekonomisk tillväxt. Genom regelbunden översyn ska Haninge säkerställa att de ekonomiska förutsättningarna konsolideras på ett sätt som skapar både kortsiktig och långsiktig hållbarhet med fokus på sociala investeringar och människors livskvalitet.

I den ekonomiska styrmodellen och budgetprocessen anpassar Haninge årligen ramarna för styrelser och nämnder för att i första hand tillgodose invånarnas behov och rättvisa fördelning av resurser, utifrån politiska prioriteringar som stärker gemenskap och solidaritet. Det är avgörande att sambandet mellan ambitionsnivå, resursanvändning, prestationer och effekter tydliggörs, med särskilt fokus på att minska ojämlikheter och förbättra villkoren för de mest utsatta. Flexibilitet och effektivitet i ekonomisk planering ska alltid ske med människors välfärd och social rättvisa i centrum.

22.2 Rapporteringsskyldighet

Förvaltningsdirektören ansvarar inför nämnd för att budgeten hålls samt att nämnden bidrar till måluppfyllelse enligt plan. Förvaltningsdirektören är skyldig att skyndsamt rapportera ekonomisk obalans eller verksamhetsrelaterade avvikelser till nämnd.

Om prognoser visar på ekonomiskt underskott eller risk för att nämnden inte kommer att leva upp till sina åtaganden, ska en handlingsplan med konkreta åtgärdsförslag utarbetas i samråd med berörda parter. Om politiska beslut krävs för att hantera obalansen eller avvikelserna, ska förvaltningen föreslå lösningar som tydligt visar vilka åtgärder som planeras, hur dessa bidrar till att säkra måluppfyllelsen och vilka sociala effekter och ekonomiska konsekvenser det får, samt när effekterna förväntas bli märkbara. Nämndens beslut och uppföljning av handlingsplanen ska rapporteras till kommunstyrelsen för att säkerställa demokratisk insyn och ansvar.

Vid överskridanden av budget eller avvikelser från uppsatta mål inom resultatenheter eller motsvarande, är det förvaltningsdirektörens ansvar att initiera åtgärder som återställer balans och säkerställer att verksamheten kan leverera enligt invånarnas behov och politiska prioriteringar. Nämnden ansvarar för att fastställa tydliga regler för resultatenheter och hur resultat och ansvar ska hanteras över tid, med fokus på att stärka transparens och ansvarstagande. En resultatenhet är organisatoriskt, ekonomiskt och verksamhetsmässigt avgränsad för att möjliggöra tydlig uppföljning och styrning.

22.3 Taxor och avgifter

I kommunallagen står att ”Kommuner och regioner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning.”

För all kommunal verksamhet gäller självkostnadsprincipen i kommunallagen, det vill säga att kommuner och regioner inte får ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller (självkostnaden). Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall är den så kallade likställighetsprincipen, som innebär att kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.

Haninge kommuns taxor fastställs av kommunfullmäktige och intäkterna från de taxebundna avgifterna tillfaller respektive styrelse/nämnd. Väsentliga förändringar i taxeintäkter beaktas i de ekonomiska förutsättningarna för styrelsen och nämnderna. Kommunens taxor och avgifter ska harmonisera med den nivå som gäller i närliggande och likartade kommuner i Stockholms län. De ska också vara effektiva, enkla och transparenta. Styrelsen och nämnderna ska innan förslag till nya eller förändrade taxor samråda med kommunstyrelsen. Översyn av taxor och avgifter är en del av det årliga arbetet med nämnd- och verksamhetsplan med budget. Taxor och avgifter beslutas av kommunfullmäktige i samband med beslut om Mål och budget.

22.4 Kommungemensamma tjänster

Nämnderna är inte fria att köpa vissa kommungemensamma tjänster var de vill, utan måste beakta koncernnyttan i interna kommungemensamma tjänster. De gemensamma tjänster som ska handlas internt inom kommunen är:

- IT-drift och förvaltning, information och kommunikation
- Ekonomiadministration, personaladministration inklusive lönehantering
- Inköp och upphandling
- Telefonväxel, reception, post, vaktmästeri och fordonshantering samt tryckeri
- Verksamhetslokaler.

22.5 Tidplaner för uppföljning 2026 samt Mål och budget 2027–2029

Tidplanen för uppföljning 2026 är anpassad efter sammanträdestider i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Utöver budgetuppföljningarna upprättas tertialuppföljning per april, en avvikelserapportering som rapporteras till kommunstyrelsen, samt lagstadgad delårsuppföljning per augusti och lagstadgat årsbokslut och årsredovisning som rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Resultatuppföljning av ekonomi och mål samt analys av åtgärder vid avvikelser är en viktig del i styrningen och en förutsättning för decentralisering av ansvar och befogenheter. Budgetuppföljningar, delårsuppföljning och årsredovisning upprättas och beslutas i nämnder och kommunstyrelse.

Detaljerade tidplaner och anvisningar upprättas varje år inför dessa uppföljningar, för kommunen som helhet samt för kommunstyrelse och nämnder. Respektive förvaltning ska följa beslutade tidplaner och anvisningar för kommunens uppföljningar och rapporteringar till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Följande tidplan gäller för uppföljning och rapportering av Mål och budget 2026-2028:

- Månadsuppföljningar rapporteras till kommunstyrelsen avseende perioden till och med februari och oktober.
- Tertialrapport 1 är en avvikelserapportering, som rapporteras till kommunstyrelsen avseende perioden till och med april.
- Delårsuppföljning rapporteras till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige avseende perioden till och med augusti. Delårsuppföljningen utgör det delårsbokslut som regleras i kommunallagen och enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning.
- Årsredovisning rapporteras till kommunstyrelsen och till kommunfullmäktige avseende perioden till och med december.

Ordinarie tidplan för beslut om Mål och budget är att ärendet årligen behandlas och beslutas i kommunstyrelsen och i kommunfullmäktige i oktober. Tidplanen för Mål och budget 2027–2029 senareläggs jämfört med ordinarie tidplan på grund av kommunalval 2026, men är innehållsmässigt lik tidigare budgetprocess.

Följande tidplan gäller för arbetet med Mål och budget 2027-2029:

- Planeringsförutsättningar: Kommunstyrelsen mars 2026
- Yttranden från nämnder utifrån planeringsförutsättningar: Nämnder maj 2026
- Ekonomikonferens utifrån inkomna yttranden: Juni 2026
- Mål och budget: Kommunfullmäktige november 2026
- Nämnd- och verksamhetsplan med budget: Nämnder december 2026

23 Kommunala bolag och kommunalförbund

23.1 Haninge Bostäder AB och Tornberget fastighetsförvaltnings AB

Haninge kommun har två helägda bolag. Haninge Bostäder AB är kommunens bostadsbolag, som äger och förvaltar det kommunägda bostadsbeståndet. Tornberget fastighetsförvaltnings AB äger och förvaltar kommunens verksamhetslokaler för skolor, fritidsverksamhet, äldreomsorg med mera.

Kommunfullmäktiges grundläggande uppdrag till bolagen ges i form av bolagsordningar och ägardirektiv. Bolagen ska i sin verksamhet bidra till den samlade måluppfyllelsen genom att arbeta för att nå kommunfullmäktiges mål samt följa program, planer och principbeslut. Kommunfullmäktige avdelar inga särskilda driftsmedel till bolagen. Kostnader täcks av bolagens intäkter.

23.2 Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är ett kommunalförbund med kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Den procentuella fördelningen mellan medlemskommunerna är densamma som föregående år, där Haninge kommuns andel är 52,5 procent (Tyresö 29,6 % och Nynäshamn 17,9 %). Kostnaden för Haninges andel för 2026 är beslutad till 8,9 mnkr.

Kommunfullmäktige i Haninge beslutade i juni 2025 att kommunen ska träda ur Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund. Vi i Vänsterpartiet röstade emot utträdet, som tyvärr ändå gick igenom med en majoritet av rösterna. Efter dialog med Tyresö kommun och Nynäshamns kommun är förslaget, som kommer att föreläggas kommunfullmäktige i medlemskommunerna, att förbundet ska likvideras 30 juni 2026.

23.3 Södertörns överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämndens verksamhet finansieras av Nynäshamn, Tyresö, Huddinge, Botkyrka, Salem och Haninge. Eventuella underskott eller överskott hanteras i respektive kommun. För att likställa Haninge med övriga fem kommuner finns anslaget för överförmyndaren inom kommunstyrelsens budget. Nämnden ingår i Haninge kommuns nämndorganisation. Kostnaden för Haninges andel för 2026 är 7,4 mnkr.

23.4 SRV återvinning AB

SRV återvinning AB ägs av fem kommuner på Södertörn: Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn och Salem. SRV ansvarar för att sköta insamling och hantering av hushållsavfall, returpapper och slamtömning. Haninges ägarandel är 31,5 procent.

23.5 Samordningsförbundet Östra Södertörn

Samordningsförbundet Östra Södertörn är ett samverkansorgan mellan Haninge kommun, Tyresö kommun, Nynäshamns kommun, Region Stockholm, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen inom rehabiliteringsområdet. Försäkringskassans och Arbetsförmedlingens andel av förbundets samlade medel är 50 procent. Region Stockholm bidrar med 25 procent och kommunerna med resterande 25 procent. Kostnaden för Haninges andel är beslutad till 1,9 mnkr 2026.

23.6 Södertörns Brandförsvarsförbund

Södertörns Brandförsvarsförbund är ett kommunalförbund med totalt nio kommuner efter att Nacka kommun har lämnat under 2025. Medlemskommunerna är Haninge, Tyresö, Huddinge, Nynäshamn, Botkyrka, Salem, Ekerö, Södertälje och Nykvarn. Haninges andel 2025 är 18,3 procent. Medlemsavgiften för Haninge för 2026 är beräknad till 64,4 mnkr.

EN KOMMUNAL BUDGET FÖR ETT JÄMLIKT HÅLLBART OCH SOLIDARISKT HANINGE

Av var och en efter förmåga

Åt var och en efter behov